

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΤΕΜΠΕ

**ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΤΗΣ
ΑΝΤΩΝΙΑΣ Δ. ΣΠΑΝΟΥ**

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ Α.ΑΝΤΖΟΥΛΑΤΟΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ – ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΣΕΛ:

Α΄ ΜΕΡΟΣ

1. Χρηματοοικονομικό σύστημα	1-2
2. Νομική θεμελίωση του χρηματοοικονομικού συστήματος	3-4
3. Η αξία της τράπεζας	5-8
4. Οικονομική ανάλυση των τραπεζικών κανονισμών	9-10

Β΄ ΜΕΡΟΣ

1. Περί Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων	11
2. Χρηματοδότηση Μικρών Καινοτομικών Επιχειρήσεων	12-13
3. ΜΜΕ: Σχέση Δανεισμού και Πιστωτικών Ορίων.	14-15
4. Πιστώσεις και Σχέση Δανεισμού Μικρών Επιχειρήσεων.	16-17
5. Η οικονομία χρηματοδότησης μικρών Επιχειρήσεων	18-20
6. Η πιστωτική Διαθεσιμότητα των Μικρών Επιχειρήσεων...	21-22

Γ΄ ΜΕΡΟΣ

1. Χρηματοδότηση Μ.Μ.Ε	23
2. Η λύση στη χρηματοδότηση ΜΜΕ	24
3. Ταμείο Εγγυοδοσίας – Γενικά	25-31
4. Προγράμματα Χρηματοδότησης μέσω ΤΕΜΠΜΕ	32-38
5. Οργανισμοί υποστηρίξεως και εγγυοδοσίας ΜΜΕ	39-41
6. Ταμεία Εγγυοδοσίας στην Παγκόσμια Αγορά	42
7. Βρετανικό Ταμείο Εγγυοδοσίας	43-44
8. Η Προστιθέμενη Αξία του ΤΕΜΠΜΕ	45-46

ΕΠΙΛΟΓΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

47

ΠΡΟΛΟΓΟΣ – ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η παρούσα διατριβή χωρίζεται σε τρεις βασικές κατηγορίες και έχει στηριχθεί κυρίως σε άρθρα αλλά και σε βιβλιογραφία σχετικά με τη λειτουργία των Μικρομεσαίων και Μικρών Επιχειρήσεων στο κομμάτι των χορηγήσεων.

Η εργασία παρουσιάζει θεωρητική καταγραφή των στρατηγικών που ακολουθούν οι επιχειρήσεις και των διαφόρων παραγόντων στους οποίους συνίστανται και τις επηρεάζουν, όπως και αναφορά σε έρευνες και μελέτες που αφορούν σε τακτικές και στρατηγικές των ΜΜΕ που καταδεικνύουν τον τρόπο που επιδρούν στην καθημερινή λειτουργία τους και στην μακροπρόθεσμη πορεία τους.

Το Α΄ Μέρος της διατριβής στηρίχθηκε κυρίως σε βιβλιογραφία διακεκριμένων οικονομολόγων σχετικά με την ανάλυση της έννοιας Οικονομίας, Χρήμα – Τράπεζες, αλλά και Αγορά Χρήματος. Επίσης, στηρίχθηκε στις σημειώσεις του καθηγητή μου στο Πανεπιστήμιο Πειραιά Κου Α.Α.Αντζουλάτου, σχετικά με το Χρηματοπιστωτικό Σύστημα και τη Διοίκηση Τραπεζών.

Το Β΄ Μέρος της διατριβής, στηρίχθηκε σε άρθρα παρμένα από την ηλεκτρονική βιβλιοθήκη JSTOR, σχετικά με την έννοια της Μικρομεσαίας και Μικρής Επιχείρησης και τον τρόπο χρηματοδότησής της.

Το Γ΄ Μέρος, στηρίχθηκε σε άρθρα της τελευταίας πενταετίας παρμένα από τις Ελληνικές οικονομικές εφημερίδες, σχετικά με την ίδρυση του Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε, του Ελληνικού Ταμείου Εγγυοδοσίας, τον τρόπο λειτουργίας του, το σκοπό αλλά και την προστιθέμενη αξία που απορρέει από αυτό.

Α΄ ΜΕΡΟΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΡΑΙΑ

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ- ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Το χρηματοοικονομικό σύστημα μπορούμε να το περιγράψουμε ως δύο κανάλια μέσα από τα οποία μεταφέρονται κεφάλαια, από τους χρηματοδότες, στους χρηματοδοτούμενους. Το πρώτο κανάλι τροφοδοτείται με τις Αγορές Χρήματος (για μικρής διάρκειας χρηματοδότηση), και με τα Κεφάλαια (για μεγάλης διάρκειας χρηματοδότηση). Το δεύτερο κανάλι, τροφοδοτείται με κεφάλαια από τους διάφορους διαμεσολαβητές που είναι οι Τράπεζες και άλλα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, προς την ίδια κατεύθυνση, δηλ. τους χρηματοδότες, και τους χρηματοδοτούμενους, (νοικοκυριά, επιχειρήσεις, κυβερνήσεις).

Η ύπαρξη λοιπόν του χρηματοοικονομικού συστήματος είναι απαραίτητη διότι έτσι επιτυγχάνεται η επιτυχής αντιμετώπιση των διαφόρων ειδών κόστους που προκύπτουν κατά τη διαδικασία των συναλλαγών μεταξύ των χρηματοδοτούμενων και των χρηματοδοτών.

Η δομή του χρηματοοικονομικού συστήματος απορρέει από τις αλληλεπιδράσεις των οικονομικών παραγόντων και από την ύπαρξη του θεσμικού πλαισίου.

Επιγραμματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι ο ρόλος του χρηματοοικονομικού συστήματος διαδραματίζεται ως εξής:

- Μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στη μεταφορά χρηματικών κεφαλαίων
- Μικρότερο κόστος κατά τη μεταφορά τους, στις συναλλαγές μεταξύ των χρηματοδοτών με τους χρηματοδοτούμενους
- Μικρότερο κόστος κεφαλαίων για τους χρηματοδοτούμενους
- Μεγαλύτερη απόδοση για τους χρηματοδότες
- Μεγαλύτερη κοινωνική ευημερία.

Το χρηματοοικονομικό σύστημα διευκολύνει τις συναλλαγές (υπηρεσιών, περιουσιακών στοιχείων, αγαθών), επιτυγχάνοντας μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα σε αυτές.

Επίσης, καθιστά εφικτές τις συναλλαγές, επιτυγχάνοντας μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα με αυξημένο όγκο συναλλαγών αλλά και με χαμηλότερο κόστος συναλλαγών και παραγωγής.

Η χρηματοδότηση μεγάλων επενδύσεων επιτυγχάνεται με τη συγκέντρωση κεφαλαίων από τους αναρίθμητους μικροεπενδυτές.

Το χρηματοοικονομικό σύστημα είναι αυτό που επιτρέπει τη διασπορά του κινδύνου και την ανάθεσή του από τις Τράπεζες.

Ακόμη, παράγει πολλές πληροφορίες, οι οποίες βρίσκονται στη διάθεση των οικονομικών παραγόντων. Οι Τράπεζες με τη σειρά τους, παράγουν αποτελεσματικότερα τις πληροφορίες αυτές σε σχέση με άλλους οικονομικούς παράγοντες, διότι, έχουν την απαραίτητη τεχνογνωσία, αλλά και γιατί απολαμβάνουν οικονομίες κλίμακος και φάσματος τόσο στην χρήση της τεχνογνωσίας αυτής, όσο και στη συγκέντρωση των πληροφοριών αυτών.

Μια σημαντική λειτουργία του χρηματοοικονομικού συστήματος είναι η δημιουργία καλύτερων κινήτρων. Η ανάγκη όμως για καλύτερα κίνητρα, επιφέρει στην επιφάνεια το πρόβλημα της **ασύμμετρης πληροφόρησης**. Με την έννοια αυτή αναφερόμαστε στις πληροφορίες που είναι σχετικές με μια συναλλαγή, αλλά, είναι δυσανάλογα μοιρασμένες μεταξύ των δυο συναλλασσόμενων.

Η ασύμμετρη πληροφόρηση φέρνει σαν αποτέλεσμα δυο επίσης σημαντικά προβλήματα:

Τη **δυσμενή επιλογή**, η κατάσταση η οποία εμφανίζεται σε μια αγορά όταν ο ένας αντισυμβαλλόμενος δε μπορεί να διαπιστώσει τη ποιότητα των υπηρεσιών του άλλου αντισυμβαλλόμενου, και, τον **ηθικό κίνδυνο**, ο οποίος κίνδυνος αντιμετωπίζει κάποιος πελάτης μιας εταιρίας, ο οποίος προκαλείται από τη κακή συμπεριφορά κάποιου υπαλλήλου ή από μια πιθανή απροσεξία του.

Μεταξύ αυτών των δύο, η δυσμενής επιλογή λαμβάνει χώρα πριν την απόφαση για οποιαδήποτε ενέργεια (χρηματοδότηση), ενώ ο ηθικός κίνδυνος, μετά το τέλος της ενέργειας αυτής.

Σαν αποτέλεσμα της ασύμμετρης πληροφόρησης, μπορούμε να αναφέρουμε το «κλείσιμο» των χρηματαγορών και την άρνηση χρηματοδότησης ακόμα και σε εταιρίες με άριστα οικονομικά στοιχεία και εξαιρετικά επενδυτικά σχέδια.

Το χρηματοοικονομικό σύστημα λοιπόν, επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες, οι οποίοι το τοποθετούν, ή προς τη πλευρά των Τραπεζών, ή προς τη πλευρά των αγορών χρήματος και κεφαλαίων. Οι Τράπεζες, σε σχέση με τις αγορές χρήματος και κεφαλαίων, στην αντιμετώπιση της ασύμμετρου πληροφόρησης, έχουν πολλά πλεονεκτήματα. Αναφέρουμε τα πιο σημαντικά

- Σωστότερη πληροφόρηση σχετικά με τις εταιρίες (μακροχρόνια σχέση με τις εταιρίες, έλεγχος πάσης φύσεως λογαριασμού των εταιριών, πρόσβαση σε εξειδικευμένα συστήματα πληροφοριών όπως ο «Τειρεσίας»).
- Ιδιωτική πληροφόρηση
- Λήψη εμπράγματων εξασφαλίσεων.

Γνωρίζοντας λοιπόν όλα τα παραπάνω, συμπεραίνουμε ότι η ασύμμετρη πληροφόρηση οδηγεί τους αντισυμβαλλόμενους σε:

- χρηματοδότηση μέσω χρέους και όχι μέσω μετοχών.
- σε λήψη δανείων από τις Τράπεζες και όχι απόκτηση ομολόγων.
- σε λήψη βραχυπρόθεσμων δανείων έναντι μακροπρόθεσμων
- σε λήψη δανείων με εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Η σημασία του χρηματοοικονομικού συστήματος αντανακλάται στη συμμετοχή του στο ΑΕΠ, στη συμβολή του στην οικονομική ανάπτυξη, αλλά και στο κόστος των χρηματοοικονομικών κρίσεων.

Τα πιο ανεπτυγμένα κράτη, έχουν και πιο ανεπτυγμένα χρηματοοικονομικά συστήματα δηλ. πιο μεγάλες, αποτελεσματικές, εξελιγμένες Τράπεζες και Χρηματιστήρια αλλά και άλλους χρηματοοικονομικούς διαμεσολαβητές.

Σε μια ανεπτυγμένη οικονομία, οι αυξημένες ανάγκες χρηματοδοτήσεως, οδηγεί και στην ανάπτυξη του ιδίου του χρηματοοικονομικού συστήματος. Από την άλλη πλευρά, και ένα ανεπτυγμένο χρηματοοικονομικό σύστημα διοχετεύει τις περιορισμένες αποταμιεύσεις μιας οικονομίας στις πιο αποτελεσματικές και αποδοτικές επενδύσεις, βοηθώντας έτσι την οικονομική ανάπτυξη.

ΝΟΜΙΚΗ ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Για τη σωστή λειτουργία του χρηματοοικονομικού συστήματος, σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν η θεσμοθέτηση και η εφαρμογή των νόμων που το διέπουν. Επίσης, υπάρχει το νομικό πλαίσιο, αποτελεσματικό, που συγχρόνως βοηθά στη μείωση του κινδύνου των επενδύσεων και στην προσέλκυση ξένων κεφαλαίων.

Η χρηματοοικονομική αγορά βασίζεται πάνω στο νομικό πλαίσιο με τους εξής τέσσερις τρόπους:

- Α) τα νομικά δικαιώματα ιδιοκτησίας, όχι μόνο για τα ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, αλλά και για δικαιώματα που αφορούν απαιτήσεις εργαζομένων, πιστωτών, εισπράκτορες φόρων και μετόχων από τις ταμειακές ροές των επιχειρήσεων,
- Β) το νομικό πλαίσιο που καθορίζει τους όρους των συμβολαίων και το είδος αυτών,
- Γ) το νομικό σύστημα που καθιερώνει και επιβάλλει το εταιρικό δίκαιο, καθορίζοντας τη σειρά των δικαιωμάτων και των στοιχείων του παθητικού των εταιριών, των διευθυντικών στελεχών τους, και πώς οι επιχειρήσεις μπορούν να κατευθυνθούν, και
- Δ) τη χρηματοδότηση, δηλαδή τους νόμους και τους κανονισμούς που καθορίζουν και περιορίζουν συγκεκριμένες πτυχές του ίδιου του οικονομικού συστήματος.

Σε πολλές αναδυόμενες χρηματοοικονομικές αγορές, ακόμα και όπου ο κανόνας του νόμου κυριαρχεί, σημαντικά στοιχεία του νόμου και του κανονισμού, μπορεί να κατανοούνται λανθασμένα, να επιβάλλονται άσχημα, ή, απλώς να μην υπάρχουν. Παρ' όλα αυτά, μέσα από τους νόμους και τον τρόπο εφαρμογής τους, αναπτύσσονται τα διάφορα χρηματοοικονομικά ιδρύματα.

Αξιολογώντας ένα νομικό σύστημα, αναφερόμαστε σε δύο βασικές έννοιές του: την ποιότητά του και τους ειδικούς κανονισμούς που διέπουν τις χρηματοοικονομικές αξιώσεις, και, τον εταιρικό έλεγχο.

Επίσης, θα μπορούσαμε να φανταστούμε τη δομή του νομικού συστήματος ως μια «πυραμίδα», στη βάση της οποίας βρίσκονται θεμελιώδεις προϋποθέσεις ενός αποτελεσματικού νομικού συστήματος που αφορούν τη δίκαιη επιβολή των δικαιωμάτων ιδιοκτησιών και των εμπορικών συμβάσεων.

Το μεσαίο τμήμα της πυραμίδας, αναφέρεται στα δικαιώματα που απολαμβάνουν οι πιστωτές και οι μέτοχοι στις οικονομικές τους συναλλαγές με τις επιχειρήσεις. Τέλος, στην κορυφή της πυραμίδας, τοποθετούνται οι κανονισμοί που έχουν επιπτώσεις στη συσσώρευση των εμπορικών συναλλαγών στις οικονομικές απαιτήσεις από τους μεσάζοντες.

Η ύπαρξη του νομικού συστήματος, εξασφαλίζει την ίση μεταχείριση με βάση τους ίδιους κανονισμούς, για όλες τις κατηγορίες ανθρώπων. Πιο συγκεκριμένα, ο ρόλος του νομικού συστήματος είναι ο περιορισμός της δύναμης των κυβερνήσεων, έτσι ώστε να μην υφίστανται αυθαίρετες συμπεριφορές στο λαό. Η νομοθετική και δικαστική εξουσία πρέπει να είναι διαφορετικές για να γίνεται σωστή και δίκαιη η εφαρμογή των νόμων.

Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί σχετικά με το πόσο σημασία μπορεί να έχει το νομικό πλαίσιο για ολόκληρο το οικονομικό οικοδόμημα, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, ο ρόλος του είναι καθοριστικός στην οικονομική ανάπτυξη.

Χώρες που επιθυμούν να έχουν οικονομική ανάπτυξη, επιβάλλεται να διαθέτουν δυνατό οικονομικό σύστημα ώστε να διανέμουν σωστά τα κεφάλαια, κάτι που απαιτεί με τη σειρά του

ίδρυση ισχυρού νομικού συστήματος, το οποίο πρέπει να κατασκευαστεί ρητά με σκοπό την προστασία των επενδυτών, έτσι ώστε να ενθαρρυνθούν για να επενδύσουν.

Οι χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις, πέρασαν από διάφορα στάδια εξέλιξης για να αναπτυχθούν και να εφαρμοστούν επιτυχώς. Η πρόσφατη βιβλιογραφία στην Τραπεζική και στο χρηματοοικονομικό δίκαιο μας οδηγεί στο εξής συμπέρασμα ότι, οι χρηματοοικονομικές αγορές είναι πλήρως αποτελεσματικές ακόμη και στις πιο βιομηχανοποιημένες χώρες.

Η εταιρική διακυβέρνηση αντιμετωπίζει και την αναγκαιότητα παρακολούθησης της διοίκησης των επιχειρήσεων. Ποιός όμως ελέγχει τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων και μέχρι ποιού σημείου; Οι επιχειρήσεις χωρίζονται σε συγκροτήματα ή ομάδες, με στόχο τα οφέλη που προκύπτουν από την ομαδοποίηση αυτή, που γίνεται είτε για προσωπική ικανοποίηση, είτε για πολιτική επιρροή, είτε για την συγκάλυψη πληροφοριών ή στοιχείων, είτε για τη διαφοροποίηση και για τη δημιουργία κύριων εσωτερικών αγορών κεφαλαίων.

Οι στόχοι της εταιρικής διακυβέρνησης διαφοροποιούνται ανάλογα με την οικονομική πολιτική που ακολουθεί η κυβέρνηση μιας χώρας και τους στόχους που θέλει να επιτύχει. Μερικοί από τους στόχους αυτούς είναι η μεγιστοποίηση της αξίας των μετοχών, ή των εργαζομένων, και, η καταπολέμηση της ανεργίας.

Επίσης, οι στόχοι της εταιρικής διακυβέρνησης διαφέρουν ανάλογα με το μοντέλο που εφαρμόζεται. Τα βασικά μοντέλα εταιρικής διακυβέρνησης είναι τέσσερα παγκοσμίως:

- 1) κυβερνητική ιδιοκτησία και έλεγχος,
- 2) οικογενειακή ιδιοκτησία και έλεγχος,
- 3) τραπεζοκεντρικό σύστημα ελέγχου και
- 4) έλεγχος από διασκορπισμένους μετόχους.

Όποιος και να είναι ο στόχος της εταιρικής διακυβέρνησης, το πρόβλημα της πληροφόρησης και του ελέγχου παραμένουν. Σαν αποτέλεσμα αυτού είναι η δυσκολία της μέτρησης και της αξιολόγησης των επιτευγμάτων της διοίκησης μιας επιχείρησης.

Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Η «καθαρή αξία» μιας Τράπεζας είναι η διαφορά μεταξύ των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων της. Τα στοιχεία του παθητικού μιας Τράπεζας είναι οι καταθέσεις, οι χρηματοδοτήσεις μέσω Αγορών Χρήματος και Κεφαλαίων. Τα στοιχεία του ενεργητικού μιας Τράπεζας είναι τα ρευστά αποθεματικά, τα δάνεια και οι επενδύσεις.

Μια Τράπεζα είναι φερέγγυα όχι μόνο όταν η παρούσα καθαρή θέση της είναι θετική, αλλά επιπλέον, όταν αναμένεται να παραμείνει θετική στο ορατό μέλλον. Για να επιτευχθεί το δεύτερο, απαιτείται να είναι θετικό το άθροισμα της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών χρηματοροών της και παρούσας καθαρής θέσης της.

Η δυσκολία στην εκτίμηση της κατάστασης μιας Τράπεζας έγκειται στη δυσκολία εκτίμησης της παρούσας καθαρής θέσης της και, στην ακόμη μεγαλύτερη, δυσκολία εκτίμησης της μελλοντικής κερδοφορίας της.

Η ασυμμετρία στην εκτίμηση του ενεργητικού και του παθητικού έγκειται στο ότι, ενώ το σύνολο του παθητικού μείον την Καθαρή Θέση, αποτιμώνται στην ονομαστική τους αξία, τα μεγαλύτερα στοιχεία του ενεργητικού, αποτιμώνται στην πραγματική τους αξία. Επειδή δε υπάρχει αντικειμενική δυσκολία στην αποτίμηση της πραγματικής αξίας των δανείων και των επενδύσεων, υπάρχει αντικειμενική δυσκολία στην εκτίμηση της καθαρής θέσης της Τράπεζας.

Οι μέθοδοι εκτίμησης που χρησιμοποιούνται στις λογιστικές καταστάσεις των Τραπεζών αλλά και των επιχειρήσεων είναι τέσσερις: το ιστορικό κόστος ή την καθαρή λογιστική αξία, το τρέχον κόστος ή την τιμή αγοράς, την ρευστοποιήσιμη αξία, και τέλος, την παρούσα αξία.

Η επιλογή της μεθόδου εξαρτάται από την φορολογία, τους εκάστοτε νόμους και περιορισμούς που υπάρχουν σε κάθε χώρα, με συνέπεια να αναπτύσσονται διάφορες τεχνικές αξιολόγησης. Σχετικά με την εκτίμηση των δανείων σε κανονικές συνθήκες, οι περισσότερες χώρες απαιτούν από τις Τράπεζες να γίνεται με την χρήση του ιστορικού κόστους.

Η προσέγγιση αυτή είναι ικανοποιητική για κερδοφόρες επιχειρήσεις που μπορούν να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους, σπάνια αναδιαρθρώνουν τις υπάρχουσες πηγές τους και λειτουργούν σε μη πληθωριστικό περιβάλλον.

Οι επιχειρήσεις όμως που δραστηριοποιούνται σε ασταθείς αγορές, συνεχώς χρησιμοποιούν δεδομένα στις τρέχουσες αξίες των επενδύσεών τους, με αποτέλεσμα ν' αντιμετωπίζουν πρόβλημα σε αναπτυσσόμενες ή μεταβατικές αγορές που είναι αδύναμες, οι εμπορικές συναλλαγές είναι σπάνιες και οι bid-ask τιμές έχουν μεγάλο εύρος.

Προτάθηκε λοιπόν, στην αξιολόγηση της οικονομικής θέσης κάποιων Τραπεζικών οργανισμών, που δραστηριοποιούνται ανά τον κόσμο, να χρησιμοποιούνται οι τρέχουσες τιμές. Αποδείχτηκε αδύνατο στην πράξη, διότι το μεγαλύτερο μέρος των Τραπεζικών ισολογισμών αποτελούνται από δάνεια και καταθέσεις, που επηρεάζονται άμεσα σε κάθε μεταβολή των επιτοκίων και απαιτείται αναπροσαρμογή όλων των στοιχείων την στιγμή της μεταβολής.

Αρά στην πράξη, στηριζόμαστε στην χρήση του ιστορικού κόστους αν και αυτό δεν είναι τόσο ακριβές γιατί δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

Σε μια εναλλακτική προσπάθεια, ώστε η εκτίμηση των δανείων μιας Τράπεζας να ανταποκρίνεται στη σύγχρονη αξία τους, μειώνεται η αρχική αξία ενός δανείου, μέσω μιας διαδικασίας ταξινόμησής των και δημιουργίας λογαριασμών προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις. Ιδανικά, ένα σύστημα ταξινόμησης και δημιουργίας προβλέψεων, μπορεί να λειτουργήσει μόνο σε μια αποδοτική αγορά.

Αυτή η προσέγγιση είναι δύσκολο να εφαρμοστεί, επειδή η εκτίμηση ενός δανείου είναι ανακριβής και υποκειμενική, παρόλα αυτά, στατιστικές μέθοδοι έχουν αρχίσει και εφαρμόζονται για να καταστήσουν τη διαδικασία πιο επιστημονική. Επιπλέον, το αποθεματικό ποσό για μη αποπληρωμένα δάνεια θα διατηρούν το Τραπεζικό κεφάλαιο ανέπαφο.

Η εκτίμηση των χρεογράφων, αυτών που εκδίδει μια Τράπεζα, αλλά και αυτών που διατηρεί μπορεί να γίνει στην αγοραστική τους αξία. Όμως, οι εποπτικές αρχές πιστεύουν ότι αυτό δεν είναι σωστό διότι, ενώ η διαπραγματεύσιμη αξία των χρεογράφων μπορεί να αλλάξει με την αγοραστική αξία, δεν αλλάζει η νομική υποχρέωση να ξεπληρωθούν οι πιστωτές, αλλά ούτε και η αξίωση στους χρεώστες.

Αρα, είναι λογικό η εκτίμηση των χρεογράφων που θα κρατηθούν έως την λήξη τους να γίνεται σύμφωνα με τις ονομαστικές τους τιμές. Σε περίπτωση όμως που πρέπει να πάρουμε μια επενδυτική απόφαση σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή, είναι πιο σωστό να χρησιμοποιήσουμε τις τιμές της αγοράς για τις παρούσες αξίες και τις τιμές εκκαθάρισης.

Από την πλευρά του παθητικού, μια Τράπεζα μπορεί να έχει εκδώσει μακροχρόνια, σταθερού επιτοκίου ομόλογα που έχουν εμπορευτεί σε μεγάλες και ρευστοποιήσιμες αγορές. Μια αύξηση των επιτοκίων, αυξάνει την οικονομική αξία των ομολόγων και αντιστρόφως, ενώ στην λήξη τους, το ποσό που θα αποδοθεί στον κάτοχο τους είναι το ίδιο.

Συνεπώς, η Τράπεζα θα πληρώσει την αναγραφόμενη αξία του ομολόγου. Είναι προφανές ότι για το λόγο αυτό πρέπει και τα ομόλογα να εκτιμούνται συνεχώς όπως και οι καταθέσεις, με βάση την ονομαστική τους τιμή.

Τα χρεόγραφα που έχει στην κατοχή της μια Τράπεζα, στις αναπτυγμένες χώρες εκτιμούνται όπως ακριβώς και οι τίτλοι που έχουν στο ενεργητικό τους για το χρονικό διάστημα που θα τους διατηρήσουν στην κατοχή τους. Η βασική αρχή είναι όμως ίδια για όλες τις χώρες.

Πιο συγκεκριμένα, οι τίτλοι στο χαρτοφυλάκιο εμπορικών συναλλαγών, πρέπει να εκτιμούνται τακτικά με βάση την αγορά, με αναπροσαρμογή στην αξίας τους διότι ασκεί άμεση επίδραση στον λογαριασμό εσόδων ενώ οι τίτλοι στο χαρτοφυλάκιο επένδυσης μπορούν να εκτιμούνται στο ιστορικό κόστος διότι η διαφορά μεταξύ αυτού του κόστους και της τελικής τιμής εξαγοράς, κατά τη διάρκεια της υπόλοιπης ζωής τους αποσβένεται.

Κατά την εφαρμογή των μεθόδων εκτίμησης της «θέσης» τους, οι Τράπεζες αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα. Στις προσαρμοσμένες λογιστικές αξίες δεν συμπεριλαμβάνονται τα άυλα στοιχεία όπως, η φήμη και πελατεία, οι ευκαιρίες κέρδους, υποτιμημένες εγγυήσεις, τα οποία μπορούν να παράγουν καθαρό εισόδημα στο μέλλον.

Επίσης, οι Τράπεζες κερδίζουν ποσά αρκετά μεγάλα από εργασίες που δεν συμπεριλαμβάνονται στον ισολογισμό τους. Η εκτίμηση των εργασιών αυτών, είναι και σήμερα ακόμα πολύ δύσκολη, έχει συμπεριληφθεί και στον κανονισμό της Επιτροπής της Βασιλείας, σε μια προσπάθεια ύπαρξης αποθεματικού για την προστασία τους από περιπτώσεις ζημίας.

Η εκτίμηση της αξίας μιας Τράπεζας γίνεται ακόμα πιο δύσκολη σε πληθωριστικές περιόδους. Ακόμα και όταν μια Τράπεζα απαιτεί πρόσθετες εξασφαλίσεις κατά την σύναψη ενός δανείου, η αγοραστική αξία των εξασφαλίσεων αυτών επηρεάζεται από τις εκάστοτε οικονομικές συνθήκες. Ο πληθωρισμός δίνει κίνητρα στους οφειλέτες να συντηρήσουν τα δάνειά τους, ώστε να επωφεληθούν από την υπερτίμηση των περιουσιακών τους στοιχείων, ενώ ο αποπληθωρισμός εκθέτει τις Τράπεζες σε λανθασμένες επιλογές και απώλειες στην ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων.

Η αξία μιας Τράπεζας είναι δύσκολο να προσδιοριστεί όταν είναι αμφίβολη η βιωσιμότητά της διότι τα στοιχεία που διατηρούνται στο επενδυτικό της χαρτοφυλάκιο στο ιστορικό τους κόστος, θα χρειαστεί να ρευστοποιηθούν, με αποτέλεσμα να πρέπει να εκτιμηθούν σε αγοραστικές, παρούσες τιμές και εκκαθάρισης παρά σε ιστορικές τιμές. Επομένως, οι κατά προσέγγιση εκτιμήσεις είναι αρκετές για μια ικανοποιητική πολιτική απόφαση, έτσι ώστε οι ζημιές να ορίζονται σε ένα εύρος. Επίσης, το σχέδιο δράσης δεν πρέπει να περιλαμβάνει μόνο τις ζημιές αλλά και το βαθμό αβεβαιότητας αυτών σε περίπτωση εκκαθάρισης.

Τέλος, προβλήματα στην εκτίμηση μιας Τράπεζας δημιουργούνται και όταν αυτή κρύβει την πραγματική της οικονομική κατάσταση. Αυτό λαμβάνει χώρα με την παροχή νέων δανείων σε προβληματικές ή μη φερέγγυες επιχειρήσεις που εμφανίζονται στον ισολογισμό ως υγιείς

χρηματοδοτήσεις. Με τον τρόπο αυτό εξοφλούνται παλαιότερα δάνεια, με την ανοχή πολλές φορές της Κεντρικής Τράπεζας.

Για τη διαπίστωση της σωστής τήρησης των κανονισμών, έχουν επιβληθεί τακτικές επιθεωρήσεις στο χώρο των Τραπεζών. Στόχος των επιθεωρητών είναι η εστίαση στο βαθμό γνησιότητας των οικονομικών καταστάσεων και ο έλεγχος στην διαπίστωση εκμετάλλευσης από τη διοίκηση της ευελιξίας των κανόνων αξιολόγησης.

Για την ορθότερη λειτουργία των Τραπεζών έχουν θεσμοθετηθεί εποπτικά όργανα, με σκοπό τον έλεγχο των Τραπεζών για την εξασφάλιση της οικονομικής σταθερότητας. Τα εποπτικά αυτά όργανα, έχουν καθιερώσει κανονισμούς, ώστε να ελαχιστοποιήσουν την έκθεση των Τραπεζών στον κίνδυνο και να βάλουν κάποια όρια, θέτοντας περιορισμούς στην ανάπτυξη ορισμένων δραστηριοτήτων τους. Οι κανονισμοί αυτοί μπορούν αντί να ελαχιστοποιούν ή να απαγορεύουν τις δραστηριότητες αυτές, να θέτουν δικλείδες ασφαλείας για την πραγματοποίησή τους, όπως η κράτηση μεγαλύτερου χρηματικού αποθέματος μέσα στην Τράπεζα ή χρεώνοντας μεγαλύτερες αμοιβές για επιτόπιους ελέγχους και καταθέσεις ασφαλείας σε Τράπεζες που αναλαμβάνουν μεγαλύτερο κίνδυνο.

Από το 1988 η Επιτροπή της Βασιλείας, καθιέρωσε πρότυπα σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια των Τραπεζών, αναγνωρίζοντας ότι το κάθε περιουσιακό στοιχείο της Τράπεζας, έχει διαφορετικό βαθμό έκθεσης στον κίνδυνο που αναλαμβάνει, καθώς και ότι υπάρχουν συναλλαγές που δεν εμφανίζονται στον ετήσιο ισολογισμό της, οι οποίες και αυτές την εκθέτουν σε κίνδυνο.

Τα στοιχεία του ενεργητικού μιας Τράπεζας κατηγοριοποιούνται ανάλογα με την έκθεσή τους στον κίνδυνο και δίνεται διαφορετική βαρύτητα στο καθένα από αυτά, κάτι που δεν ανταποκρίνεται πλήρως στην πραγματικότητα για τον πιστωτικό κίνδυνο που αναλαμβάνει μια Τράπεζα. Για να καταλήξουν στην συγκεκριμένη κατηγοριοποίηση διαπραγματεύτηκαν ιστορικά δεδομένα των 10 χωρών που αποτελούσαν στην αρχή την Επιτροπή της Βασιλείας,

Η Επιτροπή της Βασιλείας, διευρύνει τα πρότυπα σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια των Τραπεζών, ώστε να καλύψει τον κίνδυνο τις αγορές. Παρέχεται στις Τράπεζες η δυνατότητα χρήσης δύο τρόπων για την εκτίμηση των αναγκών τους σε κεφάλαια. Τον παραδοσιακό τρόπο, που απαιτείται η κράτηση ενός επιπρόσθετου ποσού κεφαλαίων για την κάλυψή της έναντι του κινδύνου της αγοράς στον οποίο εκτίθεται, και, εναλλακτικά, η Τράπεζα μπορεί να χρησιμοποιήσει το δικό της εσωτερικό σύστημα διαχείρισης κινδύνου.

Στην σημερινή σύγχρονη αγορά, με τους γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξης και τις ραγδαίες εξελίξεις είναι δύσκολο για τα εποπτικά μέσα να υπολογίσουν τις ανάγκες κάθε Τράπεζας για κεφάλαια, για το λόγο αυτό βασίζονται στους δικούς της εσωτερικούς υπολογισμούς. Στην αρχή κάθε περιόδου θα πρέπει να γνωστοποιούν στα εποπτικά όργανα τις ανάγκες για κεφάλαια, ώστε να συνεκτιμώνται μαζί με την επάρκεια διαχείρισης κινδύνου του συστήματος, να αξιολογούνται και να εγκρίνονται.

Υπάρχουν δύο εποπτικές προσεγγίσεις σχετικά με τα πρότυπα ρευστότητας. Η πρώτη ορίζει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την μέτρηση και τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, και η δεύτερη απαιτεί να διατηρούν οι Τράπεζες κάποιο εφικτό κομμάτι των ρευστών περιουσιακών τους στοιχείων από καταθέσεις ή άλλα στοιχεία, έτσι ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν ικανοποιητικά αιτήματα αναλήψεως καταθέσεων.

Τα εποπτικά όργανα επιτυγχάνουν μείωση του κινδύνου θέτοντας όρια στον δανεισμό μεμονωμένων ατόμων και σχετικών μεταξύ τους ομάδων. Δηλαδή, οι Τράπεζες δεν επιτρέπεται να χορηγούν πάνω από το 15%-25% περίπου των δανείων τους σε μεμονωμένα άτομα, και ο δανεισμός εντός της Τράπεζας απαγορεύεται έως ένα μεγάλο βαθμό.

Επίσης, οι Τράπεζες εκτίθενται και στο συναλλαγματικό κίνδυνο για την αποφυγή του οποίου υπάρχουν δύο προσεγγίσεις από τα εποπτικά όργανα. Πρώτον, δίνονται κάποιες κατευθυντήριες γραμμές, αναφορικά με τη μέτρηση και διαχείριση αυτού του κινδύνου, που συμπεριλαμβάνουν πρότυπα εσωτερικού ελέγχου, όπως, λογιστική, εγγραφές, αναφορές των στοιχείων, καθιερώνοντας διαχωρισμό ευθυνών και λειτουργιών. Δεύτερον, σε συνδυασμό με τις

κατευθυντήριες αρχές, περιλαμβάνει καθορισμό βασικών ορίων στην ακάλυπτη θέση της Τράπεζας, εκφρασμένων ως ποσοστό κεφαλαιακής βάσης.

Η Τράπεζα για να λειτουργήσει θα πρέπει να έχει την έγκριση των εποπτικών οργάνων, την επιβεβαίωση ότι τηρεί τα στοιχεία εκείνα που εξασφαλίζουν τους καταθέτες και διασφαλίζουν τον υγιή ανταγωνισμό στην αγορά. Αφού αρχίσει να λειτουργεί θα πρέπει να παρακολουθείται διαχρονικά, και να επιτηρείται η κατάστασή της για να διασφαλίζεται η εφαρμογή σωστών πρακτικών σε περίπτωση προβλημάτων. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της παρακολούθησης των οικονομικών καταστάσεων, των πληροφοριών που δημοσιοποιεί, αλλά και μέσω επιτόπιων ελέγχων για τη διασταύρωση και εξακρίβωση των στοιχείων αυτών, καθώς και διαφόρων δεικτών που μπορούν έγκαιρα να προειδοποιήσουν σε περίπτωση προβλημάτων.

Επιπρόσθετα, η εποπτεία των Τραπεζών γίνεται και μέσω εξωτερικών ελεγκτών ή εσωτερικών ελέγχων που πραγματοποιούνται από την ίδια την Τράπεζα. Οι εποπτικές αρχές παρακολουθούν, εξακριβώνουν και αρχειοθετούν για δική τους χρήση στοιχεία που αφορούν τις επιχειρήσεις, τους δανειζόμενους και τις Τράπεζες καθώς και για συγκεκριμένες αγορές που μπορεί να επηρεάσουν την κατάστασή τους, όπως η αγορά ακινήτων. Αποτελεσματικοί Τραπεζικοί επόπτες βοηθούν στη διατήρηση ενός ορθού Τραπεζικού συστήματος αλλά και στην προστασία των μικροκαταθετών.

Η εποπτεία φιλοφρονεί και δεν αντικαθιστά τη σωστή εταιρική κυβέρνηση και την εποικοδομητική ισχύς της πειθαρχίας της αγοράς. Είναι γνωστό ότι, ο υπερβολικοί κανονισμοί μπορεί να μειώσουν την οικονομική αποδοτικότητα, το νεωτερισμό αλλά και την παραγωγή. Είναι σημαντική πρόκληση η εύρεση της σωστής ισορροπίας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ

Το χρηματοοικονομικό σύστημα βρίσκεται ανάμεσα στους πιο βεβαρημένους τομείς της οικονομίας από άποψη κανονισμών, και, οι Τράπεζες είναι ανάμεσα στους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, που είναι βεβαρημένοι με κανονισμούς.

Γνωρίζουμε πώς, η ασύμμετρη πληροφόρηση οδηγεί σε δυσμενή επιλογή και σε προβλήματα ηθικού κινδύνου τα οποία έχουν σοβαρή επίδραση στο χρηματοοικονομικό σύστημα.

Οι Τραπεζικοί κανονισμοί διακρίνονται σε επτά βασικές κατηγορίες:

Η Εγγύηση Καταθέσεων, η οποία επιτυγχάνεται με τη δημιουργία μιας ασφάλειας κατάθεσης, μιας εγγύησης, που την παρέχει ο Ομοσπονδιακός Οργανισμός Ασφάλειας Καταθέσεων, μέσω της οποίας οι καταθέτες θα αποζημιώνονται μέχρι κάποιου συγκεκριμένου ποσού από το σύνολο των καταθέσεών τους, σε περίπτωση χρεοκοπίας της Τράπεζάς τους.

Οι Τραπεζικοί κανονισμοί, περιορίζουν τις ριψοκίνδυνες τοποθετήσεις κεφαλαίων και κατευθύνουν στην ελαχιστοποίηση του ηθικού κινδύνου.

Επιβλέποντας ποιος διοικεί τις Τράπεζες και πώς διοικούνται, αναφερόμαστε στην Τραπεζική Επιτήρηση, η πιο γενικά στην Συνετή επιτήρηση, μια πολύ σημαντική μέθοδο μείωσης των δυσμενών επιλογών και του ηθικού κινδύνου στις Τραπεζικές εργασίες.

«Χαρτογραφώντας» μια Τράπεζα είναι μια μέθοδος που αποτρέπει το πρόβλημα των δυσμενών επιλογών, θεσπίζοντας τακτικούς επιτακτικούς ελέγχους, έτσι ώστε ν' αποδεικνύεται ότι η Τράπεζα συμμορφώνεται με τους εκάστοτε κανονισμούς. Οι ελεγκτές

Τραπεζών βαθμολογούν τις Τράπεζες σύμφωνα με την εκτίμηση CAMEL.

CAPITAL ADEQUACY (κεφαλαιουχική επάρκεια)

ASSET QUALITY (ποιότητα περιουσιακών στοιχείων)

MANAGEMENT QUALITY (ικανότητα της διεύθυνσης)

EARNINGS (κέρδη)

LIQUIDITY (ρευστότητα).

Η Τράπεζα είναι υποχρεωμένη κάθε τρίμηνο να παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες στους ελεγκτές της σχετικά με το ενεργητικό και το παθητικό της, διαδικασίες ξένου συν/τος, την ιδιοκτησία της.

Η Τράπεζα αξιολογείται και βαθμολογείται από τους ελέγχους που λαμβάνουν χώρα σε αυτή και είναι υποχρεωμένη να συμμορφωθεί στις υποδείξεις που θα τις γίνουν.

Για την αποφυγή των «τζαμπατζήδων», έχει θεσπιστεί η διαδικασία της παροχής πολλαπλών ειδών πληροφοριών για τις Τράπεζες με σκοπό την πλήρη ενημέρωση του κοινού και της ευρύτερης αγοράς, σχετικά με τους κινδύνους που απορρέουν από τις Τράπεζες, τη ποιότητα του χαρτοφυλακίου τους, το μέγεθος της έκθεσής τους στον κίνδυνο, δίνοντας τη δυνατότητα στους πιστωτές, στους καταθετικούς, στους μεριδιούχους, να τις αξιολογήσουν και να δράσει ως αποτρεπτικό στην υπερβολική χρήση ρίσκου.

Η ύπαρξη της ασύμμετρης πληροφόρησης, δημιουργεί την ανάγκη θέσπισης κανονισμού για την **προστασία του Καταναλωτή**, η οποία έχει σκοπό την πλήρη ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν τα κόστη αλλά και τα επιτόκια δανεισμού.

Η αύξηση του ανταγωνισμού μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων αυξάνει παράλληλα και άλλα επικίνδυνα κίνητρα, όπως την αποδοχή περισσότερου ρίσκου. Η μείωση των κερδών που απορρέει από την αύξηση του ανταγωνισμού ωθεί τις Τράπεζες στην αποδοχή ρίσκου για να επιτύχουν περισσότερα κέρδη. Έχουμε λοιπόν τη θέσπιση κανονισμών για την προστασία των Τραπεζών από τον ανταγωνισμό. Οι περιορισμοί για τον ανταγωνισμό, επέφεραν και μειονεκτήματα, όπως, αύξηση των διαχειριστικών εξόδων στους καταναλωτές και μείωση της αποδοτικότητας του τραπεζικού συστήματος.

Λόγω της ασύμμετρης πληροφόρησης, που είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα, οι Τραπεζικοί κανονισμοί υφίσταται παγκοσμίως. Ο έλεγχος των Τραπεζών έχει επεκταθεί παγκοσμίως από τις

τοπικές κυβερνητικές αρχές. Επίσης, οι ανάγκες για Τραπεζικά Κεφάλαια, βρίσκονται στη διαδικασία της τυποποίησης σε όλα τα κράτη με συμφωνίες όπως η «Συμφωνία της Βασιλείας»

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΑΙΑ

Β΄ ΜΕΡΟΣ

ΓΑΛΕΡΙΟ ΤΗΜΟΤΕΡΑ

ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ) αποτελούν σήμερα ένα σημαντικό παράγοντα της οικονομικής ζωής, λόγω του μεγάλου αριθμού τους αλλά κυρίως λόγω της συμβολής τους στην απασχόληση. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τις επιδόσεις των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Για την κατάταξη μιας επιχείρησης σε κάποια κατηγορία (μικρομεσαία, μεγάλη, πολυεθνική) μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορα κριτήρια, τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά. Ποσοτικά είναι ο ετήσιος κύκλος εργασιών, ο ισολογισμός και ο αριθμός των απασχολούμενων. Ποιοτικά είναι ο τρόπος διοίκησης της επιχείρησης, η οργάνωση της, η θέση της στην αγορά και ο τρόπος χρηματοδότησης της.

Από τα παραπάνω το ευρύτερα χρησιμοποιούμενο είναι ο αριθμός των εργαζομένων, καθώς είναι το σαφέστερο και ευκολότερα μετρήσιμο αφού δεν επηρεάζεται από τον πληθωρισμό.

Ο ρόλος που διαδραματίζει και την θέση που κατέχει η μικρομεσαία επιχείρηση στην ελληνική παραγωγή, είναι πολύ σημαντικός στην δυναμικότητα της και φυσικά στην προσφορά της στην ανάπτυξη.

Για να θεωρηθεί μια επιχείρηση ως μικρομεσαία θα πρέπει να τηρούνται τα παρακάτω:

- να επηρεάζει ένα μικρό μέρος της αγοράς
- να διοικείται και να ελέγχεται από τον ιδιοκτήτη της
- να έχει οικονομική ανεξαρτησία.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποφέρουν μεγαλύτερα οικονομικά οφέλη απ' ό,τι οι μεγάλες επιχειρήσεις. Αυτές μπορούν ν' αντλήσουν πόρους εκτός των επενδυμένων κερδών, συντελούν στη μείωση της ανεργίας, μπορούν να παράγουν ποσότητες που χρειάζεται μια μικρή αγορά σε λογικό κόστος και συντελούν στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Ακόμη, συνεισφέρουν στην παραγωγή τεχνογνωσίας και αυξάνουν τον εθνικό πλούτο, μέσω ανάπτυξης του ΑΕΠ, της αύξησης των εξαγωγών και μέσω της άμεσης και έμμεσης φορολογίας.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι μικρές εταιρίες βασίζονται λιγότερο στην εξωτερική χρηματοδότηση και περισσότερο στις εσωτερικές πηγές χρηματοδότησης. Προβλήματα που προκύπτουν από την ασύμμετρη πληροφόρηση έχουν σαν αποτέλεσμα τον προβληματισμό ως προς την επιλογή της σωστής χρηματοδότησης. Εξωτερική χρηματοδότηση με δανεισμό ή εσωτερική χρηματοδότηση με έκδοση μετοχών.

Λόγω των προβλημάτων που προκύπτουν από τον ηθικό κίνδυνο αλλά και των υψηλότερων ρίσκων που αναλαμβάνουν οι καινοτομικές επιχειρήσεις, βασίζονται περισσότερο στα ίδια κεφάλαια παρά στο δανεισμό. Μεγάλες καινοτομικές επιχειρήσεις προτιμούν να χρηματοδοτούν τις εργασίες τους με την έκδοση μετοχών.

Οι μικρές καινοτομικές επιχειρήσεις, οι οποίες δεν είναι εισηγμένες, μπορούν να αντιμετωπίσουν περισσότερα προβλήματα στην αύξηση αυτού του κεφαλαίου, ειδικά στις χρηματοοικονομικές αγορές όπου η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων που ενέχουν αυξημένο επιχειρηματικό κίνδυνο, δεν είναι καλά ανεπτυγμένη.

Παρόλα αυτά, η χρηματοδότηση των μικρών και καινοτομικών επιχειρήσεων αντιμετωπίζει την ανεπάρκεια των εμπειρικών αποδείξεων. Οι περισσότερες πληροφορίες που αφορούν τον νεωτερισμό, συγκεντρώνονται μόνο για τις μεγάλες και εισηγμένες εταιρίες.

Αναφέροντας το χαρακτηρισμό «καινοτομικές» επιχειρήσεις, εννοούμε αυτές που ασχολούνται με έρευνα και ανάπτυξη ή ανήκουν στις βιομηχανίες υψηλής τεχνολογίας. Τις χαρακτηρίζει η καινοτομία είτε στη διαδικασία ή στην παραγωγή έχοντας επίσης κάποια έσοδα από την πώληση νέων προϊόντων.

Οι μικρές καινοτομικές επιχειρήσεις έχουν χαμηλότερη αύξηση αποδοτικότητας κεφαλαίου από τις μη-καινοτομικές επιχειρήσεις του ίδιου μεγέθους. Αντιμετωπίζουν περισσότερα προβλήματα στην αύξηση των εξωτερικών κεφαλαίων, βασίζονται περισσότερο στην αύξηση των χρηματορροών τους αλλά και την ολική κάλυψη των έργων τους από αυτές συγκρινόμενες με τις μη καινοτομικές επιχειρήσεις του ίδιου μεγέθους.

Παρ' όλα αυτά χρησιμοποιούν τα ίδια χρηματοοικονομικά εργαλεία.

Οι μικρές επιχειρήσεις συγκεντρώνουν με δυσκολία εξωτερικά κεφάλαια όταν τα χρειάζονται, λόγω των προβλημάτων πληροφόρησης, δεν παύει όμως η πιο συχνή επιλογή να είναι τα τραπεζικά δάνεια.

Οι μικρές καινοτομικές εταιρίες στηρίζονται λιγότερο στον τραπεζικό δανεισμό προκειμένου να δώσουν λύση στα χρέη τους. Αυτό συμβαίνει διότι, οι μικρές καινοτομικές εταιρίες είναι ιδιαίτερα δύσκολο ν' αξιολογηθούν, έχοντας ένα χαμηλότερο μερίδιο στα υλικά περιουσιακά στοιχεία στο σύνολο του Ενεργητικού και ένα υψηλότερο μερίδιο των άυλων περιουσιακών στοιχείων στα Πάγια του Ενεργητικού έναντι των εταιριών του ίδιου μεγέθους που δεν καινοτομούν.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι: οι μικρές καινοτομικές εταιρίες έχουν αισθητή τη διαφορά στις οικονομικές δομές έναντι των μικρών μη καινοτομικών εταιριών, στηρίζονται περισσότερο στους εσωτερικούς πόρους και λιγότερο στον τραπεζικό δανεισμό.

Αυτό όμως δεν ισχύει για τις μεγάλες εταιρίες διότι οι οικονομικές δομές τους δεν διαφέρουν πάρα πολύ σύμφωνα με την καινοτομική τοποθέτησή τους, τα προβλήματα πληροφοριών που σχετίζονται με την καινοτομική τους δραστηριότητα δεν έχουν επιπτώσεις στις αποφάσεις χρηματοδότησής τους.

Όταν οι μικρές καινοτομικές εταιρίες στηρίζονται στα εξωτερικά κεφάλαια, η συχνότητα των νέων κεφαλαίων στις συνολικές οικονομικές πηγές είναι υψηλότερη έναντι των μη καινοτομικών εταιριών του ίδιου μεγέθους.

ΜΜΕ: ΣΧΕΣΗ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΟΡΙΩΝ

Οι μεγάλες επιχειρήσεις, γενικά, αποκομίζουν δανειοδότηση στις αγορές μετοχών και ομολόγων, ενώ οι μικρές επιχειρήσεις συνήθως πρέπει να βασιστούν σε οικονομικούς μεσολαβητές και συγκεκριμένα τις εμπορικές τράπεζες. Δεδομένου ότι τα προβλήματα ασύμμετρης πληροφόρησης τείνουν να είναι εντονότερα στις μικρές επιχειρήσεις παρά στις μεγάλες, δεν προκαλεί έκπληξη το ότι οι τρόποι με τους οποίους αυτές οι δύο ομάδες αποκομίζουν οικονομική πίστωση, διαφέρουν σημαντικά.

Οι χρηματοδοτήσεις μέσω των Τραπεζών, συχνά αφορούν μακροπρόθεσμες σχέσεις οι οποίες βοηθούν στη μείωση των προβλημάτων πληροφόρησης, ενώ η αγορά μετοχών και ομολόγων γενικά δεν έχει αυτή την δυνατότητα.

Οι Τράπεζες λύνουν αυτά τα προβλήματα ασύμμετρης πληροφόρησης, με την παραγωγή και ανάλυση πληροφοριών και με τον καθορισμό των όρων στις δανειοληπτικές συμβάσεις, όπως, το επιβαλλόμενο επιτόκιο ή τα απαιτούμενα χρηματικά καλύμματα, έτσι ώστε να αυξήσουν τα κίνητρα των δανειοληπτών. Η σχέση τράπεζας-δανειολήπτη μπορεί να παίξει ένα καθοριστικό ρόλο στην διαδικασία συγκέντρωσης πληροφοριών και στον καθορισμό των όρων στις δανειοληπτικές συμβάσεις.

Οι τράπεζες μπορούν να αποκομίσουν προσωπικές πληροφορίες κατά την πορεία της συνεργασίας τους και να τις χρησιμοποιήσουν για να ρυθμίσουν τους όρους της προσφερόμενης σύμβασης του δανειολήπτη. Καθώς λοιπόν εξελίσσεται η σχέση μεταξύ τράπεζας και δανειοδοτούμενου, προσαρμόζονται ανάλογα και οι όροι στις συμβάσεις σύναψης δανείων. Όσο η σχέση λοιπόν ωριμάζει, τα επιτόκια δανεισμού θα φθίνουν, τα επιτόκια στις καταθέσεις θα αυξάνονται και οι εμπράγματα εξασφαλίσεις θα μειώνονται.

Η οικονομική διαμεσολάβηση υπάρχει επειδή απολαμβάνουν οικονομίες κλίμακας και συγκριτικά πλεονεκτήματα στην παραγωγή πληροφόρησης σχετικά με τους δανειολήπτες. Οι τράπεζες ειδικεύονται στο να δανείζουν σε μια κατηγορία δανειζόμενων με υψηλή προβληματική πληροφόρηση. Οι τράπεζες χρεώνουν υψηλότερα επιτόκια το πρώτο διάστημα της συνεργασίας τους, όταν ο δανειολήπτης είναι «άγνωστος». Κατά τη διάρκεια της συνεργασίας τους, και αφού ο «άγνωστος» έχει γίνει πια αρκετά «γνωστός», τα επιτόκια δανεισμού μειώνονται καθώς και η ύπαρξη εμπράγματων εξασφαλίσεων.

Το πιστωτικό όριο της τράπεζας είναι ένα ιδιαίτερα σημαντικό κομμάτι της σχέσης δανεισμού. Στην έναρξη της συνεργασίας είναι σχετικά χαμηλό, ένα είδος τεστ της τράπεζας προς τον δανειολήπτη. Εάν η συνεργασία εξελιχθεί χωρίς απρόοπτα και προβληματισμούς, στην επόμενη ανανέωσή του αυξάνεται σημαντικά από την Τράπεζα, ως επιβράβευση για τη σωστή διαχείριση του χρέους από το δανειολήπτη.

Η πληροφόρηση για τον δανειολήπτη λαμβάνεται κατά την διάρκεια του χρόνου μέσω της σχέσης τράπεζας-δανειολήπτη και αντανακλάται στην συνέχιση των πιστωτικών διακανονισμών, σε αντίθεση με τις αρχικές πιστωτικές υποθέσεις.

Όσο μεγαλύτερη είναι η εταιρεία και όσο μεγαλύτερη η τραπεζική σχέση, τόσο μικρότερο το επιτόκιο του δανείου. Η τιμολόγηση των δανείων των μικρών εταιρειών συχνά εξαρτάται από την φήμη, τα χαρακτηριστικά της εταιρίας και την πίστωση των ιδιοκτητών της επιχείρησης. Τα παραπάνω μας δείχνουν έντονα ένα ρόλο για ιδιωτική πληροφόρηση λαμβανόμενη μέσω της δανειοληπτικής σχέσης όπου η πληροφόρηση γίνεται διαθέσιμη μόνο στον συγκεκριμένο δανειοδότη μέσω παρακολούθησης μέσα στο χρόνο.

Άρα, η δύναμη της σχέσης είναι ένας σημαντικός καθοριστικός παράγοντας της τιμολόγησης του δανείου.

Ακόμη, οι εμπράγματα εγγυήσεις συνδέονται με τους ασφαλέστερους οφειλέτες και τα δάνεια. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι, τα εξασφαλισμένα δάνεια είναι σχετικά επικίνδυνα επειδή η

προσφυγή ενάντια στις εμπράγματος εγγυήσεις μειώνουν τον κίνδυνό τους. Τα εξασφαλισμένα δάνεια μπορούν να είναι πιο ρινοκίνδυνα από τα ακάλυπτα δάνεια.

Η σχέση τράπεζας-οφειλετών διαδραματίζει έναν σημαντικό ρόλο στην τιμολόγηση των δανείων στις μικρές επιχειρήσεις, με την πιθανή εξαίρεση των πολύ μικρότερων οφειλετών.

Οι εταιρίες με μεγαλύτερη εμπειρία και ισχυρότερες σχέσεις τράπεζας-οφειλετών εμφανίζονται να δεσμεύουν τις εμπράγματος εξασφαλίσεις συχνά πολύ λιγότερο από άλλες εταιρίες.

Άρα, όσο παλαιότερη μια εταιρία είναι και όσο περισσότερη η τραπεζική σχέση της, τόσο λιγότερο συχνά θα δεσμεύσει τις εμπράγματος εγγυήσεις.

Η απαίτηση της εμπράγματος εγγυήσης στο ξεκίνημα μιας δανειακής σχέσης μπορεί να είναι χρήσιμη στην επίλυση ενός ηθικού προβλήματος κινδύνου. Οι πληροφορίες για την εταιρία αποκαλύπτονται κατά τη διάρκεια του χρόνου. Οι νέες εταιρίες με τις νέες τραπεζικές σχέσεις μπορούν να είναι πρόθυμες να αναλάβουν τις δαπάνες που συνδέονται με τις εμπράγματος εγγυήσεις επειδή ξέρουν ότι η δέσμευσή τους μειώνει τα προβλήματα που συνδέονται με την ασύμμετρη πληροφόρηση.

Γενικά, οι μικρές εταιρίες με τις πιο μακροχρόνιες τραπεζικές σχέσεις δανείζονται στα χαμηλότερα ποσοστά και είναι λιγότερο πιθανό να δεσμεύσουν τις εμπράγματος εγγυήσεις από άλλες μικρές εταιρίες. Οι τράπεζες παράγουν τις ιδιωτικές πληροφορίες για την ποιότητα των οφειλετών. Οι τράπεζες συσσωρεύουν τα αυξανόμενα ποσά αυτών των ιδιωτικών πληροφοριών πέρα από τη διάρκεια της σχέσης τράπεζας-οφειλετών, και χρησιμοποιούν αυτές τις πληροφορίες για να θέσουν τους όρους των δανειακών συμβάσεών τους.

Η ύπαρξη μιας σχέσης τράπεζας-οφειλετών αυξάνει τη σταθερή αξία. Ακόμη, η δύναμη της σχέσης, όπως μετριέται από τη διάκριση μεταξύ των ανακοινώσεων των ανανεώσεων πιστωτικών ορίων εναντίον καινούριων πιστωτικών ορίων, συχνά παράγει επίσης αγοραστική αξία.

Οι τράπεζες αποκτούν τις πολύτιμες ιδιωτικές πληροφορίες κατά τη διάρκεια των σχέσεών τους με τις συνήθως μεγάλες, δημόσια εμπορικές εταιρίες.

Οι μικρές εταιρίες εξαρτώνται γενικά από τις τράπεζες, και είναι πιθανότερο να έχουν τον τύπο ασύμμετρων προβλημάτων πληροφοριών που μια σχέση τράπεζας-οφειλετών μπορεί να επιλύσει.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι, οι οφειλέτες με τις πιο μακροχρόνιες σχέσεις λαμβάνουν ευκολότερους όρους δανείου από τις τράπεζές τους (χαμηλότερα ποσοστά, λιγότερες εμπράγματος εξασφαλίσεις).

Η σχέση δανεισμού μπορεί να βοηθήσει να περιοριστεί η αποκαλούμενη "πτώση των τραπεζικών εργασιών," όπου η τιτλοποίηση και ο μη τραπεζικός ανταγωνισμός μειώνει το μερίδιο των δανείων που κατέχουν οι τράπεζες.

Οι αποτυχίες τραπεζών μπορούν να δημιουργήσουν τις "πιστωτικές κρίσιμες στιγμές" ή τις μειώσεις του ανεφοδιασμού της πίστωσης για τους μικρούς οφειλέτες, οι οποίοι μπορούν να αντιμετωπίσουν τα υψηλότερα ποσοστά δανείου και περισσότερες εμπράγματος εξασφαλίσεις, εάν αποτύχει η τράπεζα με την οποία είχαν μια καθιερωμένη σχέση.

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΕΣΗ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ: Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Το ζήτημα των πιστώσεων στις μικρές εταιρίες έχει συγκεντρώσει την παγκόσμια ανησυχία. Τα πρότυπα του πιστωτικού ισοζυγίου που στοχεύουν στον ηθικό κίνδυνο και τα δυσμενή προβλήματα επιλογής, προτείνουν ότι οι μικρές εταιρίες μπορούν να είναι ιδιαίτερα τρωτές επειδή είναι συχνά πληροφοριακά αδρανείς. Οι μικρές εταιρίες αντιμετωπίζουν εμπόδια στις ευκαιρίες που έχουν να επενδύσουν σε θετικά προγράμματα αξίας, διότι, οι πιθανοί εξωτερικοί χρηματοδότες δεν μπορούν εύκολα να ελέγξουν ότι, η εταιρία έχει πρόσβαση σε ένα ποιοτικό πρόγραμμα (δυσμενές πρόβλημα επιλογής) ή να εξασφαλίσουν ότι τα κεφάλαια δεν θα δοθούν για να χρηματοδοτήσουν ένα εναλλακτικό πρόγραμμα (ηθικό πρόβλημα κινδύνου).

Οι μικρές εταιρίες είναι τρωτές λόγω της εξάρτησής τους στα χρηματοοικονομικά ιδρύματα για την εξωτερική τους χρηματοδότηση. Αυτές οι εταιρίες απλά δεν έχουν πρόσβαση στις αγορές μετοχών και ομολόγων. Κατά συνέπεια, οι κλονισμοί στο τραπεζικό σύστημα μπορούν να ασκήσουν σημαντική επίδραση στη χρηματοδότηση των μικρών επιχειρήσεων.

«Η δανειστική σχέση» είναι μια από τις ισχυρότερες διαθέσιμες τεχνολογίες για να περιορίσει τα προβλήματα πληροφοριών στη χρηματοδότηση μικρών εταιριών.

Κάτω από τη σχέση δανεισμού, οι τράπεζες αποκτούν τις πληροφορίες κατά τη διάρκεια του χρόνου μέσω της επαφής με την εταιρία, τον ιδιοκτήτη της, την περιοχή της έδρας της, σε ποικίλες διαστάσεις και χρησιμοποιούν αυτές τις πληροφορίες στις αποφάσεις τους για τη διαθεσιμότητα και τους όρους της πίστωσης στην εταιρία. Δεν έχει διευκρινιστεί εάν η αρχική σχέση είναι μεταξύ της τράπεζας και της εταιρίας ή μεταξύ του υπαλλήλου που είναι υπεύθυνος για το λογαριασμό της εταιρίας και του ιδιοκτήτη της εταιρίας, ο οποίος μέσα στην τράπεζα αποκτά και αποθηκεύει τις πληροφορίες σχέσης, και πώς αυτές οι πληροφορίες μπορούν να διαδοθούν μέσα στην τράπεζα.

Οι μικρές επιχειρήσεις γενικά χρηματοδοτούνται από τα ίδια κεφάλαια και από κεφάλαια που έχουν αποκτηθεί από δανεισμό. Ως βασικές πηγές χρηματοδότησης θα μπορούσαμε να αναφέρουμε την ύπαρξη των ιδίων κεφαλαίων τα οποία είναι κονδύλια που χορηγούνται από τον κύριο ιδιοκτήτη, ο οποίος είναι χαρακτηριστικά το πρόσωπο που έχει το μεγαλύτερο μερίδιο ιδιοκτησίας και έχει την αρχική εξουσιοδότηση για να λάβει τις χρηματοδοτικές αποφάσεις.

Επίσης, όσον αφορά τις μικρές επιχειρήσεις, οι εμπορικές τράπεζες παρέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό της συνολικής χρηματοδότησης, οι επιχειρήσεις χρηματοδότησης, και, άλλες οικονομικές παραγωγές. Επίσης, επισημαίνουμε, το δανεισμό από άλλα άτομα, την κυβέρνηση, και τις πιστωτικές κάρτες.

Ένα είδος δανειοδότησης στις μικρές επιχειρήσεις είναι με βάση τα οικονομικά στοιχεία που έχουν. Το είδος αυτού του δανεισμού δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην αξιολόγηση των πληροφοριών οι οποίες συγκεντρώνονται από τις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων. Από τα οικονομικά στοιχεία που θα προωθήσουν στην τράπεζα εξαρτάται το ύψος της δανειοδότησης που θα πάρουν καθώς και των όρων που θα υπογράψουν στη σύμβαση χρηματοδότησής τους. Είναι προφανές ότι οι επιχειρήσεις που δεν θα αντιμετωπίσουν πρόβλημα με το είδος της χρηματοδότησης αυτής, είναι αυτές που τα οικονομικά τους στοιχεία είναι επικυρωμένα από τις οικονομικές υπηρεσίες.

Άλλο είδος χρηματοδότησης, η οποία ακολουθείται σχεδόν από όλες τις μικρές επιχειρήσεις είναι αυτή που εξαρτάται από την ποιότητα των εμπράγματων εγγυήσεων που μπορεί μια επιχείρηση να διαθέσει στην τράπεζα. Ένα είδος εμπράγματων εγγυήσεων είναι και ο κύκλος εργασιών τους. Ο τύπος όμως της χρηματοδότησης αυτής, είναι σχετικά ακριβός διότι απαιτεί εντατικό έλεγχο από την τράπεζα.

Σημαντικό ρόλο στη διαδικασία της έγκρισης από την τράπεζα της χρηματοδότησης προς τις μικρές επιχειρήσεις, διαδραματίζουν και οι πρόσθετες πληροφορίες που συλλέγονται μέσω της

επαφής με άλλα μέλη της τοπικής κοινωνίας με την έδρα της επιχείρησης, καθώς και από τους προμηθευτές της αλλά και τους πελάτες της. Ως πρόσθετες πληροφορίες θα μπορούσαμε να ονομάσουμε αυτές που έχουν σχέση με τον ιδιοκτήτη της επιχείρησης καθώς και γενικές πληροφορίες για το επιχειρησιακό περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί. Έτσι, η τράπεζα μπορεί να είναι ενήμερη για θέματα που αφορούν το δανειζόμενο της αλλά και να εξετάσει τα ενημερωτικά προβλήματα αδιαφάνειας καλύτερα από οποιονδήποτε άλλο.

Επομένως, το γνωστό «γνώρισε τον πελάτη σου» (K.Y.C) διαδραματίζει σπουδαίο ρόλο στη χρηματοδότηση των μικρών επιχειρήσεων.

Από την άλλη μεριά όμως, παρατηρείται αρκετά συχνά και μια ιδιαίτερη σχέση να αναπτύσσεται μεταξύ του φορέα της επιχείρησης και του τραπεζικού υπαλλήλου ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη χρηματοδότηση της επιχείρησης. Δηλαδή, ο «υπεύθυνος δανείου» έχει γενικά την πιο προσωπική επαφή με τη μικρή επιχείρηση, τον ιδιοκτήτη του, και τους υπαλλήλους. Είναι αυτός που ζει στην τοπική κοινότητα και έχει τις επαφές με άλλες τοπικές εταιρίες και άτομα που έχουν τις σχετικές πληροφορίες για την εταιρία και τον ιδιοκτήτη της και για τις επιχειρησιακές συνθήκες στην τοπική αγορά. Μέσω αυτών των επαφών, ο «υπεύθυνος δανείου» είναι σε θέση να παρατηρήσει τους χρηματοοικονομικούς όρους της εταιρίας και του ιδιοκτήτη και την απόδοσή τους στις ρητές και υπονοούμενες συμβάσεις με την τράπεζα και με άλλες.

Εάν ο δανεισμός σχέσης είναι βασισμένος στο ουσιαστικό μέρος στις σχέσεις του «υπεύθυνου δανείου» με την εταιρία, τον ιδιοκτήτη του, και την τοπική κοινότητα, σημαντικά οργανωσιακά ζητήματα θα προκύπτουν μέσα στην τράπεζα. Αυτό μπορεί να οδηγήσει στον «υπερδανεισμό», ή στην απόκρυψη κάποιου όρου ενός επιδεινωμένου οφειλέτη λόγω μιας προσωπικής φιλίας με τον ιδιοκτήτη, την προοπτική μιας μελλοντικής προσφοράς εργασίας από την εταιρία, ένα άγνωστο οικονομικό συμφέρον για την εταιρία, ή οι παράνομες ανταποδόσεις.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι που μπορεί μια τράπεζα να χρησιμοποιήσει προκειμένου να τηρεί την ισορροπία μεταξύ του υπεύθυνου δανείου και της επιχείρησης. Αναφέρουμε τους διάφορους εσωτερικούς ελέγχους που μπορεί να λαμβάνουν χώρα σε διάφορες χρονικές στιγμές, καθώς και η πρόσθετη και απαραίτητη έγκριση από τρίτο πρόσωπο της τράπεζας σε κάθε φύση συναλλαγής της επιχείρησης με την χρηματοδοτούμενη επιχείρηση.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΜΕ. ΟΙ ΡΟΛΟΙ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΟΜΟΛΟΓΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥΣ.

Είναι πια γνωστό ότι η δημιουργία μιας νέας επιχείρησης είναι απαραίτητη προϋπόθεση για μελλοντικά κέρδη. Η καινοτομία, ιδιαίτερα στην υψηλή τεχνολογία, τις πληροφορίες και τους τομείς της βιοτεχνολογίας, εξαρτάται σημαντικά από έναν ακμάζοντα επιχειρηματικό τομέα. Για να πραγματοποιηθεί όμως πρέπει να αναλύσουμε τον τύπο χρηματοδότησης που χρειάζονται και λαμβάνουν οι αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις στα διάφορα στάδια της αύξησής τους.

Ο σημαντικότερος λόγος που μια μικρή επιχείρηση συναντά δυσκολίες, ακόμη και τη μη χρηματοδότηση νέων κεφαλαίων από τις τράπεζες, είναι η έλλειψη ουσιαστικών πληροφοριών, η οποία προέρχεται από την έλλειψη οικονομικών στοιχείων. Οι ιδιωτικές αγορές ιδίων κεφαλαίων και αγοράς ομολόγων, προσφέρουν εξειδικευμένους μηχανισμούς για να παρεκκλίνουν το εμπόδιο αυτό.

Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την αρχική χρηματοδότηση μελών, την εμπορική πίστωση καθώς και τους «αγγέλους επιχειρήσεων». Ως αρχική χρηματοδότηση μελών εννοούμε τα κονδύλια που χορηγούνται από την ομάδα, την οικογένεια, τους φίλους, που βοηθούν στην έναρξη της εταιρίας και κατά τη διάρκειά της. Όσο αυξάνεται η εταιρία τόσο αποκτούν πρόσβαση στη χρηματοδότηση από την πλευρά των ιδίων κεφαλαίων (κεφάλαιο επιχειρηματικού κινδύνου) και από την πλευρά χρέους (Τράπεζες, επιχειρήσεις χρηματοδότησης).

Ο εμπορικός ή τραπεζικός δανεισμός επιχείρησης δεν θα ήταν διαθέσιμος στις μικρές επιχειρήσεις έως ότου επιτύχουν ένα επίπεδο παραγωγής όπου οι ισολογισμοί τους να απεικονίζουν τα ουσιαστικά απτά επιχειρησιακά προτερήματά τους.

Οι «άγγελοι επιχειρήσεων» είναι ένας ειδικός τύπος χρηματοδότησης που διατίθεται για εγχειρήματα υψηλού ρίσκου σε νεοσύστατες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν έχουν ακόμα εισαχθεί στο χρηματιστήριο. Εκτός από μετρητά, τα κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών παρέχουν στις νέες επιχειρήσεις κάτι εξίσου πολύτιμο: επιχειρηματική τεχνογνωσία και εμπειρία.

Το πάντρεμα επενδυτών που αναζητούν υψηλές αποδόσεις για τα κεφάλαιά τους με νέες επιχειρήσεις, κυρίως από το χώρο της τεχνολογίας, είναι μια δοκιμασμένη μέθοδος, άσχετα από τις αναπόφευκτες τριβές που σημειώνονται στο ξεκίνημα της συνεργασίας. Παρά το γεγονός ότι δεν έχουν γίνει ακόμα πολλές εμπειριστατωμένες έρευνες για την επίδραση των κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών, η ανάπτυξη ενός τέτοιου τύπου μηχανισμού χρηματοδότησης έχει αποδειχθεί ότι είναι στρατηγικής σημασίας για την εξέλιξη του χώρου της Νέας Οικονομίας.

Το κεφάλαιο υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου (venture capital) είναι κεφάλαιο που μπορεί να χρηματοδοτήσει μια επιχείρηση στα αρχικά στάδια λειτουργίας της, η οποία επειδή είναι υψηλού κινδύνου δεν είναι εύκολο να βρει άλλους τρόπους χρηματοδότησης. Το κεφάλαιο υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου αποδέχεται να χρηματοδοτήσει μια τέτοια επιχείρηση υψηλού ρίσκου προσδοκώντας μεγάλα κέρδη σε σύντομο χρονικό διάστημα. Συνήθως τα κεφάλαια αυτά επενδύουν σε καινοτομικές επιχειρήσεις σύγχρονης τεχνολογίας που υπόσχονται ταχεία ανάπτυξη και πολύ καλή κερδοφορία.

Όπως και οι άγγελοι των επιχειρήσεων, έτσι και αυτοί δεσμεύονται κατά τη χρηματοδότηση, ότι μετά από λίγα χρόνια θα αποχωρήσουν από την επιχείρηση είτε με εισαγωγή στο χρηματιστήριο είτε με κάποιο άλλο τρόπο, όπως ρευστοποιώντας τα κεφάλαια τους και τα αναμενόμενα κέρδη τους.

Βέβαια αυτό δεν συμβαίνει πάντα και πολλές από τις χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις αποτυγχάνουν να επιτύχουν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα οπότε και τα κεφάλαια υψηλού επιχειρηματικού κινδύνου έχουν τις απώλειες τους.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των μικρών επιχειρήσεων δανειοδοτείται μόνο από ένα οικονομικό ίδρυμα, ενώ ένα μικρότερο ποσοστό μοιράζεται μεταξύ δύο ή και τριών συγχρόνως. Οι τύποι των δανείων που προτιμώνται είναι η ανοιχτή γραμμή πίστωσης ή αλληλόχρεος λογαριασμός, ο οποίος δίνει στην δανειζόμενη επιχείρηση κεφάλαια μετρητά με την προϋπόθεση εξόφλησής του ή μηδενισμού του με επιταγές πελατείας της, ή καταβολή χρηματικών ποσών κατά

τη διάρκεια τακτών χρονικών περιόδων έτσι ώστε η επιχείρηση να έχει τη δυνατότητα να ξαναχρησιμοποιήσει τα κεφάλαια αυτά σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή τα χρειαστεί. Ο τρόπος αυτός χρηματοδότησης είναι πολύ γνωστός στον τραπεζικό μας χώρο, τον συναντάμε κυρίως στην Ελλάδα, με εξαίρεση τη γειτονική μας χώρα την Ιταλία.

Ακόμη, τα ενυπόθηκα δάνεια, τα οποία εξασφαλίζονται είτε με την εμπορική ιδιοκτησία είτε με την προσωπική ιδιοκτησία του ιδιοκτήτη της επιχείρησης.

Επιπλέον, τα δάνεια επαγγελματικού εξοπλισμού, μηχανοκίνητων οχημάτων, με εξασφάλιση τα ίδια τα αγαθά που αποκτώνται με το δανεισμό.

Όπως αντιλαμβανόμαστε, ο δανεισμός των μικρών επιχειρήσεων πάντα εξασφαλίζεται από τα οικονομικά ιδρύματα. Οι εμπράγματα εγγυήσεις είναι ισχυρά εργαλεία που επιτρέπουν στα οικονομικά ιδρύματα να προσφέρουν πίστωση με ευνοϊκούς όρους στις μικρές επιχειρήσεις, των οποίων η έλλειψη κυρίως οικονομικών στοιχείων αλλά και άλλων ουσιαστικών πληροφοριών μπορεί να τις οδηγήσει είτε στην περιορισμένη πίστωση είτε σε πίστωση μόνο με δυσμενείς όρους.

Πολλές μικρές επιχειρήσεις αναγκάζονται να δεσμεύσουν τους εισπρακτέους λογαριασμούς τους ή και το σύνολο της περιουσίας τους για να εξασφαλίσουν τις γραμμές πίστωσης που χρειάζονται. Το ύψος της πίστωσης που χορηγείται κυμαίνεται με την αξία των παραπάνω.

Από την πλευρά των οικονομικών ιδρυμάτων, η δέσμευση και ο έλεγχος των εισπρακτέων λογαριασμών των επιχειρήσεων μπορεί επίσης να παράγει πολύτιμες πληροφορίες για μελλοντική σταθερή απόδοση, καθώς επίσης και πληροφορίες για την αξία των εμπράγματων εγγυήσεων, και επομένως να χρησιμοποιηθεί ως τμήμα μιας γενικής σχέσης που μπορεί να οδηγήσει σε περισσότερους ευνοϊκούς όρους πιστώσεων στο μέλλον.

Τις περισσότερες φορές τα οικονομικά ιδρύματα χρησιμοποιούν διάφορα «εργαλεία» στη σύναψη συμβάσεων δανείων, τα οποία είναι οι διάφοροι περιοριστικοί όροι και η επιλογή της λήξης της δανειοδότησης. Οι συμβάσεις αλλά και η επαναδιαπραγμάτευσή τους προορίζονται στο να δώσουν στο οικονομικό ίδρυμα περισσότερο έλεγχο και να αποτρέψουν τους οφειλότες από μια μελλοντική αλλαγή της συμπεριφοράς τους σε πιο επικίνδυνη.

Η επιλογή της λήξης του χρέους χρησιμοποιείται επίσης από τα οικονομικά ιδρύματα ως χαρακτηριστικό γνώρισμα των συμβάσεων για να εξετάσουν τα προβλήματα ελέγχου και πληροφοριών. Όσο πιο μακροχρόνια η συμφωνία, τόσο μεγαλύτερη η ευκαιρία για τον οφειλέτη να αλλάξει το σχεδιάγραμμα κινδύνου του ή και να υποστεί τον οικονομικό κίνδυνο. Με μια ακολουθία πιστώσεων μικρής ληκτότητας, ένας δανειστής μπορεί να αναγκάσει την επαναδιαπραγμάτευση συχνά. Ένας λόγος που οι μικρότερες εταιρίες έχουν λιγότερη πρόσβαση στο πιο μακροχρόνιο χρέος ληκτότητας είναι ότι τείνουν να είναι πληροφοριακά αδιαφανείς και πιο επικίνδυνες από τις μεγάλες εταιρίες.

Ενώ έχει συναστεί μια χρηματοδοτική σχέση, οι πληροφορίες πια συγκεντρώνονται από το οικονομικό ίδρυμα μέσω της συνεχούς επαφής με την εταιρία και τον επιχειρηματία στην παροχή πολλαπλάσιων παράλληλων οικονομικών υπηρεσιών. Οι λογαριασμοί καταθέσεων παρέχουν συμπληρωματικές πληροφορίες, δραστηριότητας λογαριασμών, στοιχείων μισθοδοτικών καταστάσεων κ.λ.π., βοηθώντας να δοθεί μια πληρέστερη εικόνα της οικονομικής υγείας της εταιρίας. Οι πληροφορίες για την ποιότητα του επιχειρηματία μπορούν επίσης να συγκεντρωθούν από τη διάταξη των προσωπικών δανείων, των πιστωτικών καρτών, των λογαριασμών καταθέσεων, των υπηρεσιών επένδυσης κ.λ.π, και από άλλες επιχειρησιακές συναλλαγές ή την προσωπική επαφή έξω από την εταιρία.

Τώρα πια η τράπεζα έχει και διαχειρίζεται όλες τις πληροφορίες που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια της χρηματοδοτικής σχέσης. Επίσης, όλα τα παραπάνω ανακτώνται κυρίως από την μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση, όπως τα μακροπρόθεσμα δάνεια (που οι μικρές επιχειρήσεις χαρακτηριστικά δεν έχουν).

Ένα μέτρο που εφαρμόζουν οι τράπεζες για να αποτρέψουν τη χρηματοδοτούμενη επιχείρηση να αποχωρήσει όταν θα βρει στον ανταγωνισμό παρόμοιες υπηρεσίες με αυτές που ήδη

απολαμβάνει από τη δική της τράπεζα, είναι τα υπερβολικά κόστη προεξόφλησης του δανείου πριν από την ημερομηνία επαναδιαπραγματεύσής του.

Η διαχείριση όλων των σημαντικών πληροφοριών μιας χρηματοδοτούμενης επιχείρησης από την τράπεζα μπορεί επίσης να δημιουργήσει τα εξής προβλήματα: την καθιέρωση των πολλαπλάσιων τραπεζικών σχέσεων από τους οφειλότες για να αποφύγουν την εκμετάλλευση, η οποία μπορεί να δημιουργήσει αυξημένα κόστη συναλλαγών, διπλή προσπάθεια, προβλήματα του «τζαμπατζή επιβάτη».

Επίσης, μπορεί επίσης να οδηγήσει σε αύξηση των κοστών αντιπροσώπευσης λόγω των υψηλών ποσοστών επιτοκίων. Μερικά από τα δυσμενή υπάρχοντα κίνητρα της διαχείρισης των πληροφοριών, μπορεί να μετριαστούν από τη δημοσίευση μερικών από αυτές.

Οι τράπεζες μπορούν να αυξήσουν τα κέρδη τους με τη διανομή μερικών από τις ιδιωτικές πληροφορίες τους για την κατάσταση μιας μικρής επιχείρησης (π.χ. δίνοντας πληροφορίες σε ένα πρακτορείο ελέγχου και αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας ιδιωτών και επιχειρήσεων). Ουσιαστικά, μοιράζοντας τις πληροφορίες και τα κέρδη σε μελλοντικές περιόδους, η τράπεζα μπορεί να πραγματοποιήσει υψηλότερα τρέχοντα κέρδη με την ενθάρρυνση πρόσθετης επιχειρηματικής προσπάθειας.

Οι μακροχρόνιες σχέσεις συνδέονται με τις χαμηλότερες εχέγγυες απαιτήσεις και καμία διαφορά στα επιτόκια. Οι εταιρίες που διακρίνονται για την αμοιβαία εμπιστοσύνη στις τραπεζικές τους σχέσεις, έχουν και τα χαμηλότερα ποσοστά επιτοκίων δανεισμού και τις χαμηλότερες εχέγγυες απαιτήσεις.

Επομένως, η δύναμη της σχέσης, όπως μετριέται από τη διάρκειά της ή από άλλους παράγοντες, είναι συχνά, αλλά όχι πάντα, συνδεδεμένη με ευκολότερους όρους πίστωσης για τη μικρή επιχείρηση από την άποψη χαμηλότερων ποσοστών επιτοκίων δανεισμού, με λιγότερες εχέγγυες απαιτήσεις, με λιγότερη εξάρτηση στην εμπορική πίστωση, ή με περισσότερη διαθεσιμότητα κεφαλαίων.

Τέλος, οι σχέσεις διαφέρουν από έθνος σε έθνος και αυτό οφείλεται στις διαφορές που υπάρχουν στα μακροοικονομικά περιβάλλοντά τους, από την άποψη της υποδομής πληροφοριών, των επιχειρησιακών καταστάσεων και του ρυθμιστικού καθεστώτος.

Η ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΜΕ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ.

Οι αλλαγές που έχουν συμβεί στο οικονομικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο οι τράπεζες αλλά και οι μικρές επιχειρήσεις λειτουργούν, όπως η εσωτερική αλλά και η διασυνοριακή σταθεροποίηση της τραπεζικής βιομηχανίας, έχουν εντείνει την ανησυχία για τη διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης στις μικρές επιχειρήσεις. Όπως είναι γνωστό, πολλές μικρές επιχειρήσεις χρησιμοποιούν τις τράπεζες για τη χρηματοδότησή τους. Λόγω του προβλήματος της πληροφοριακής αδιαφάνειάς τους, έχουν λιγότερες εναλλακτικές λύσεις στην εξωτερική χρηματοδότηση σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις. Επίσης, είναι γνωστό ότι, μια από τις σημαντικότερες μεθόδους που υιοθετούν οι τράπεζες στην παροχή χρηματοδότησης στις πληροφοριακά αδιαφανείς μικρές επιχειρήσεις, είναι, η «σχέση δανεισμού».

Κάτω από τη σχέση αυτή, οι τράπεζες αποκτούν πληροφορίες κατά τη διάρκεια του χρόνου μέσω κυρίως της επαφής με την εταιρία, τον ιδιοκτήτη της, και την τοπική αγορά της σε ποικίλες διαστάσεις. Αυτές τις πληροφορίες τις χρησιμοποιούν στις αποφάσεις τους για τη διαθεσιμότητα και τους όρους της πίστωσης στην εταιρία.

Αξίζει να επισημάνουμε ότι, η σχέση δανεισμού απαιτεί τη μέγιστη ανάπτυξη στη σχέση μεταξύ του «υπεύθυνου δανείου» και της εταιρίας. Αυτό επιτυγχάνεται διότι ο «υπεύθυνος δανείου» έχει τη μέγιστη πρόσβαση στις πληροφορίες που αφορούν την επιχείρηση.

Οι «πληροφορίες» αυτές αφορούν την επιχείρηση, τον ιδιοκτήτη της, την αγορά. Αυτός είναι που έχει πιο προσωπική επαφή, λόγω της κατοικίας του στην τοπική κοινότητα, αλλά και την επαφή που διατηρεί με τις άλλες τοπικές εταιρίες, με τη μικρή επιχείρηση, τον ιδιοκτήτη της και τους υπαλλήλους της. Μέσω αυτών των επαφών, ο «υπεύθυνος δανείου» είναι σε θέση να παρατηρήσει τους χρηματοοικονομικούς όρους της εταιρίας και του ιδιοκτήτη της, αλλά και την απόδοσή τους στις σαφείς και εν δυνάμει συμβάσεις δανείου με την τράπεζα αλλά και με τον ανταγωνισμό.

Η ανάπτυξη όμως της σχέσης μεταξύ του «υπεύθυνου δανείου» με την επιχείρηση, επιφέρει σημαντικά οργανωτικά ζητήματα μέσα στην ίδια την τράπεζα. Η τράπεζα πρέπει να εξουσιοδοτήσει με περισσότερη δανειστική εξουσία τον υπάλληλό της, έτσι ώστε να πραγματοποιήσει το έργο του πιο εύκολα, στην παρατήρηση, στον έλεγχο ή στη διαβίβαση όλων αυτών των πληροφοριών, σε άλλα υπεύθυνα πρόσωπα μέσα στην τράπεζα για τη λήψη αποφάσεων.

Το αντίκτυπο σε αυτή τη μεταβίβαση εξουσίας είναι η εμφάνιση κινήτρων στους «υπεύθυνους» που αφορούν την παραγωγή νέων δανείων, παρά τον έλεγχο των ήδη υφιστάμενων σχέσεων, με αποτέλεσμα τον «υπερδανεισμό» των επιχειρήσεων που αποφέρουν στους υπεύθυνους επιπλέον προσωπικό εισόδημα. Μπορεί επίσης, ο «υπεύθυνος δανείου» να κρύψει την πραγματική κατάσταση ενός επιδεινωμένου οφειλέτη, λόγω προσωπικής φιλίας με τον ιδιοκτήτη της επιχείρησης, την προοπτική μιας μελλοντικής προσφοράς εργασίας από την εταιρία, ένα άγνωστο οικονομικό συμφέρον για την εταιρία.

Η προαναφερθείσα κατάσταση, μετριάζεται με τον τακτικό έλεγχο των δανείων αλλά και με την αναθεώρησή τους, σε τακτά χρονικά διαστήματα, από τα υψηλότερα στελέχη της τράπεζας.

Όμως, ο δανεισμός τραπεζών μπορεί να αντιμετωπισθεί ως έκβαση μιας ιεραρχίας δεσμευτικών συμφωνιών, που εμφανίζονται όπως οι οφειλέτες μικρών επιχειρήσεων της τράπεζας, συμβάλλοντας με τους «υπεύθυνους δανείων» της τράπεζας. Αυτοί με τη σειρά τους συμβάλλονται με την ανώτερη διοίκηση της τράπεζας, η οποία με τη σειρά της συμβάλλεται με τους μετόχους της τράπεζας. Τέλος, αυτοί, συμβάλλονται με τους πιστωτές και τους κυβερνητικούς ρυθμιστές. Κάθε ένα από αυτά τα στρώματα συνδέονται με διαφορετικά αντικρουόμενα συμφέροντα.

Οι διαταραχές στο οικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο οι τράπεζες αλλά και οι μικρές επιχειρήσεις λειτουργούν, μπορούν σημαντικά να έχουν επιπτώσεις στην ιεραρχία των δεσμευτικών συμφωνιών και τη ροπή των τραπεζών προς τη χορήγηση των «σχέσεων δανεισμού». Χαρακτηριστικά αναφέρουμε τις τεχνολογικές καινοτομίες, τις ρυθμιστικές μετατοπίσεις καθεστώτος, τις μετατοπίσεις στους ανταγωνιστικούς όρους, και τις αλλαγές στο μακροοικονομικό περιβάλλον.

Η τιτλοποίηση είναι μία άλλη μορφή μεταφοράς πιστωτικών κινδύνων. Υπάρχουν σοβαροί λόγοι για τους οποίους αυτή η τραπεζική πρακτική της «δημιουργίας και διανομής» των δανείων μπορεί να οδηγήσει σε επιδείνωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου. Κατ' αρχάς, εκείνοι που αποφασίζουν για τα δάνεια δεν έχουν ισχυρό κίνητρο να αξιολογήσουν ορθά την πιστοληπτική ικανότητα του οφειλέτη, εφόσον κάποιος άλλος θα φέρει τον πιστωτικό κίνδυνο.

Επίσης, η «παρακολούθηση του κινδύνου» (risk monitoring) γίνεται λιγότερο αποτελεσματική, καθώς εκείνοι στους οποίους έχει μεταβιβαστεί ο κίνδυνος τείνουν να έχουν λιγότερη πληροφόρηση για τους οφειλέτες από ό,τι έχουν οι τράπεζες. Στις περιπτώσεις αυτές, η παρακολούθηση ανατίθεται συνήθως σε φορείς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (rating agencies), αλλά ορισμένοι επενδυτές ίσως δεν λαμβάνουν επαρκώς υπόψη ότι οι αξιολογήσεις περιέχουν μόνο περιληπτική -και επομένως ελλιπή- πληροφόρηση όσον αφορά την επικινδυνότητα του προϊόντος.

Επίσης, οι ρυθμιστικές μετατοπίσεις καθεστώτος μπορούν επίσης να ασκήσουν σημαντική επίδραση στην κοινή λύση στην ιεραρχία των αντικρουόμενων συμφερόντων, και να οδηγήσουν είτε σε λιγότερη, είτε σε περισσότερη «σχέση δανεισμού».

Οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές που αφορούν μεγάλους τραπεζικούς οργανισμούς, μείωσαν το δανεισμό μικρών επιχειρήσεων και αυτό γιατί η σχέση χρηματοδότησης που είχε εγκρίνει η τράπεζα που συγχωνεύθηκε ή εξαγοράστηκε, τώρα πια δεν είναι απλά **αποδεκτή** από το νέο όμιλο.

Ένα μακροοικονομικό γεγονός, που μπορεί να έχει επιπτώσεις στη σχέση δανεισμού, είναι και μια αλλαγή στη νομισματική πολιτική. Εκτός από τα παραδοσιακά κανάλια επιτοκίου και χρημάτων, η νομισματική πολιτική μπορεί να έχει αμεσότερα αποτελέσματα στο δανεισμό τραπεζών μέσω των δύο «πιστωτικών καναλιών».

Κάτω από το πρώτο πιστωτικό κανάλι, την «άποψη δανεισμού τραπεζών», μια νομισματική σκλήρυνση αυξάνει τις επιφυλάξεις τραπεζών, και αναγκάζει τις τράπεζες να μειώσουν το δανεισμό τους, με αποτέλεσμα τη μείωση της ανάπτυξης και της επένδυσης των μικρών επιχειρήσεων.

Κάτω από το δεύτερο πιστωτικό κανάλι, των «ισολογισμών», μια νομισματική σκλήρυνση αυξάνει τα επιτόκια, πιέζοντας τις οικονομικές αναλογίες στους ισολογισμούς των πιθανών οφειλετών, μειώνοντας την αξία της επιβιοηθητικής εγγύησής τους, ή και χαμηλώνοντας τα πιστωτικά αποτελέσματά τους.

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΡΑΙΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η «ραχοκοκαλιά της Ελληνικής οικονομίας», όπως επικράτησε να χαρακτηρίζονται οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αποτελεί το νέο φιλέτο για τις Τράπεζες. Η αγορά των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων δεν είναι μόνο ένα παρθένο σχετικά πεδίο, αλλά αποτελεί και μια ανεξάντλητη πηγή, αφού σύμφωνα με εκτιμήσεις πρόκειται για 800.000 περίπου επιχειρήσεις που αντιπροσωπεύουν το 90% της Ελληνικής οικονομίας. Η αγορά αυτή δεν θα μπορούσε να αφήσει αδιάφορο το Τραπεζικό σύστημα, στον βαθμό μάλιστα που οι ψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης στις υπόλοιπες κατηγορίες δανείων θα ατονούν σταδιακά.

Η αγορά των μικρομεσαίων επιχειρήσεων αποκτά πρόσθετο ενδιαφέρον εν όψει της προσαρμογής των Τραπεζών στους νέους κανόνες της Βασιλείας, που ευνοεί την επέκταση σε αυτό το πελατειακό κομμάτι, το οποίο ως τμήμα της λιανικής τραπεζικής, επιτρέπει μεγαλύτερη διασπορά του κινδύνου και συνεπώς αποτελεσματικότερη διαχείριση των κεφαλαίων, τουλάχιστον για τις Τράπεζες που διαθέτουν τα απαραίτητα συστήματα και τους αναγκαίους μηχανισμούς.

Οι Τράπεζες υπόσχονται λύσεις στις πολλαπλές ανάγκες των επιχειρήσεων, που κατά κύριο λόγο επικεντρώνονται σε κεφάλαια κίνησης και άμεση ρευστότητα, ενώ εξίσου σημαντικές είναι και οι ανάγκες σε μεσομακροπρόθεσμα κεφάλαια, είτε για την αγορά εξοπλισμού είτε για την απόκτηση επαγγελματικής στέγης.

Οι χρηματοδοτικές προτάσεις των Τραπεζών, εκτός από τις βασικές κατηγορίες χορηγήσεων, καλύπτουν εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις, λογαριασμούς ταμειακής διαχείρισης, καταθετικούς και επενδυτικούς λογαριασμούς, μισθοδοσίες, ηλεκτρονικές πληρωμές ΦΠΑ, ΙΚΑ, πάγιες εντολές και εμβάσματα, καθώς και υπηρεσίες ηλεκτρονικής τραπεζικής.

Τα χρηματοδοτικά εργαλεία ωστόσο, δεν εξαντλούνται στις βασικές κατηγορίες πιστώσεων, αφού εκτός από τη δυνατότητα του leasing και του factoring, αρκετές Τράπεζες σχεδιάζουν προτάσεις για συγκεκριμένες επαγγελματικές ομάδες, όπως οι μηχανικοί, οι στρατιωτικοί, οι γιατροί, οι φαρμακοποιοί, ενώ σημαντικό ρόλο στη χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, συγκεκριμένων κατηγοριών διαδραματίζει πλέον και το T.E.M.P.M.E., διευρύνοντας την γκάμα των χρηματοδοτικών επιλογών.

Τα αυξημένα προβλήματα της αγοράς, απαιτούν όμως και αυξημένα αντανεκλαστικά από την πλευρά των επιχειρηματιών και των επαγγελματιών, στον βαθμό που το κόστος δανεισμού στις περισσότερες περιπτώσεις, συνδέεται με τις εγγυήσεις που παρέχουν προς τις Τράπεζες.

Είναι γνωστό ότι το 60% των τραπεζικών χρηματοδοτήσεων κατευθύνεται σε κεφάλαια κίνησης, επομένως πιστοποιείται το πρόβλημα ρευστότητας της αγοράς, που εντείνεται μέσα από την επέκταση της περιόδου πίστωσης των προμηθευτών προς τις μικρές επιχειρήσεις, ακόμα και στους 12 μήνες. Η εκτίναξη άλλωστε το τελευταίο χρόνο του ύψους των ακάλυπτων επιταγών σε ύψος ρεκόρ άνω του 1 δις. ευρώ, δεν είναι παρά σαφής ένδειξη στενότητας στην αγορά των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που παραπέμπει σε αυξημένη προσοχή από τον ίδιο τον επιχειρηματικό και επαγγελματικό κόσμο.

Η ΛΥΣΗ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΜΕ

Είναι πολύ σημαντικός ο ρόλος των ΜΜΕ στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας μας, διαπίστωση που οδηγεί στη αναγκαιότητα λήψης ειδικών μέτρων που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους αλλά και να οδηγούν στο ξεπέρασμα των αδυναμιών τους λόγω του μικρού μεγέθους τους.

Το σύννητες, όπως το αναλύσαμε και αναφέραμε προηγουμένως, είναι ότι οι ΜΜΕ ξεκινούν με περιορισμένα κεφάλαια είτε από τον ιδιοκτήτη τους και το φιλικό του περιβάλλον, είτε με χρηματοδότηση μέσω των τραπεζών.

Κυρίαρχη εικόνα είναι η επένδυση των ιδίων κεφαλαίων των ΜΜΕ σε μηχανολογικό εξοπλισμό, εξαντλώντας τα κεφάλαια κίνησης, με άμεση συνέπεια την προσφυγή τους στις τράπεζες για να χρηματοδοτηθούν, ώστε να αποπληρώσουν τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις τους.

Είναι γνωστό ότι στην Ελλάδα, η έλλειψη σωστής ενημέρωσης των βιοτεχνιών για τις πηγές, τους όρους και τις διαδικασίες χρηματοδότησης, αλλά και η έλλειψη εξειδικευμένου φορέα στη χρηματοδότηση που θα έπρεπε να έχει το ρόλο του συμβούλου χρηματοδότησης του βιοτέχνη, αποτελούν παράγοντες που εξουδετερώνουν σε μεγάλο βαθμό τα ευνοϊκά μέτρα που έχουν θεσπιστεί για τη χρηματοδότηση ΜΜΕ.

Κάτω από τις συνθήκες αυτές, διάφοροι οργανισμοί καλούνται να παίξουν το ρόλο του καταλύτη που θα διευκολύνει τις ΜΜΕ στην πρόσβασή τους στη χρηματοδότηση.

Προβλήματα που προκύπτουν από τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων όπως:

- Η διαφορετική χρήση του δανείου με αυτή που προσυμφωνήθηκε κατά τη σύναψη και υπογραφή της σύμβασης με την τράπεζα
- Η έλλειψη παρουσίασης οικονομικών στοιχείων παρελθόντων ετών
- Η έλλειψη παρουσίασης μιας κατανοητής πρότασης γιατί χρειάζεται τη χρηματοδότηση στην τράπεζα
- Η εποχικότητα των εργασιών κάποιων επιχειρήσεων,

φέρνουν αντιμέτωπες τις ΜΜΕ με το πιο βασικό τους πρόβλημα που είναι το υψηλό κόστος δανεισμού.

Στην Ελλάδα, το πρόβλημα της χρηματοδότησης προφέρονται να βοηθήσουν ορισμένοι φορείς όπως είναι ο «ΕΟΜΜΕΧ», ο «ΟΑΕΠ», η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το ΤΕΜΠΜΕ.

ΤΑΜΕΙΟ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΜΙΚΡΩΝ & ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Λύση σε χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας ή θέλουν να δανειοδοτηθούν για την πραγματοποίηση μιας νέας επένδυσης, δίνει το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και πολύ Μικρών Επιχειρήσεων.

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων λειτουργεί με τη μορφή Ανώνυμης Εταιρίας με Μετοχικό Κεφάλαιο € 240.000.000. και το οποίο καλύπτεται κατά 33% από το Ελληνικό Δημόσιο και κατά 67% από την Ευρωπαϊκή Ένωση/ΕΤΠΑ.

Σκοπός του είναι η διευκόλυνση της πρόσβασης μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων όλων των κλάδων, υφιστάμενων ή νεοϊδρυσόμενων στην αγορά κεφαλαίων, για την προώθηση του τεχνολογικού και οργανωτικού εκσυγχρονισμού καθώς και την εισαγωγή καινοτομιών στην οργάνωση και λειτουργία τους.

Για την επίτευξη αυτού του σκοπού η TEMIME Α.Ε. θα παρέχει εγγυήσεις - αντεγγυήσεις υπέρ των Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων για την κάλυψη υποχρεώσεών τους έναντι πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων με τα οποία θα συμβάλλεται και οι οποίες απορρέουν από χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες όπως δάνεια, προεξόφληση επιχειρηματικών απαιτήσεων, χρηματοδοτική μίσθωση, κάλυψη αναγκών σε Κεφάλαια Κίνησης, κ.λπ.

Το Ταμείο δηλαδή Εγγυοδοσίας θα εγγυάται την κάλυψη μέρους των δανείων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που χορηγούνται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της χώρας. Αυτό σημαίνει ότι αν για παράδειγμα ένα επενδυτικό σχέδιο δε μπορούσε να χρηματοδοτηθεί από την Τράπεζα λόγω μη επαρκών εξασφαλίσεων, τώρα θα μπορεί, εφόσον φυσικά η επιχείρηση κριθεί οικονομικά βιώσιμη.

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας απευθύνεται σε ήδη υπάρχουσες καθώς και σε νεοϊδρυσόμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (ατομικές, Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., Α.Ε.), που απασχολούν μέχρι 49 άτομα προσωπικό και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών έως €10 εκατ.

Σήμερα, το Ταμείο έχει καταρτίσει πέντε (5) ολοκληρωμένα προγράμματα/προϊόντα που αφορούν εγγυήσεις σε Μεσομακροπρόθεσμα και Βραχυπρόθεσμα δάνεια.

Σκοπός των επενδύσεων μέσω των προγραμμάτων της TEMIME Α.Ε. είναι:

- η ίδρυση-εκκίνηση νέων επιχειρήσεων
- ο εκσυγχρονισμός, βελτίωση, επέκταση και συμπλήρωση αναγκών και απαιτήσεων υφιστάμενων επιχειρήσεων
- η προώθηση του τεχνολογικού και οργανωτικού εκσυγχρονισμού καθώς και η εισαγωγή καινοτομιών στην οργάνωση και λειτουργία των επιχειρήσεων
- η δημιουργία και ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών ή/και η βελτίωση υπαρχόντων προϊόντων
- η βελτίωση του μάρκετινγκ και η δημιουργία σύγχρονων δικτύων διακίνησης, εμπορίας, διανομής
- η μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων με σκοπό τον εκσυγχρονισμό, τη βελτίωση και την επέκταση αυτών
- η ενίσχυση της τουριστικής ανάπτυξης της χώρας
- η κάλυψη δαπανών που απορρέουν από τη μεταβίβαση, εκχώρηση και συγχώνευση των μικρών επιχειρήσεων.

Η επιχείρηση που ενδιαφέρεται για τη λήψη της εγγύησης και της επιδότησης του επιτοκίου μέσω της ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε. πρέπει να καλύπτει τις εξής προϋποθέσεις:

- να απασχολεί μέχρι 20 άτομα προσωπικό
- ο τζίρος που πραγματοποιεί να μην υπερβαίνει τα €10 εκατ.
- να καλύπτει τις προϋποθέσεις των πέντε (5) Προγραμμάτων της ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε.
- το δάνειο που θα λάβει, να έχει διάρκεια μεγαλύτερη από ένα έτος, και να αφορά επενδυτικό δάνειο.

Ο επιχειρηματίας απευθύνεται στην Τράπεζα υποβάλλοντας το χρηματοδοτικό του αίτημα. Η Τράπεζα εξετάζει το σχετικό αίτημα της επιχείρησης αξιολογώντας το Επιχειρησιακό Επενδυτικό σχέδιο και την πιστοληπτική ικανότητα των υποψήφιων επενδυτών, σύμφωνα με τους ισχύοντες εσωτερικούς κανονισμούς και τα κριτήρια πιστοδότησης της Τράπεζας. Στην περίπτωση που το Επιχειρηματικό-Επενδυτικό σχέδιο κρίνεται ως οικονομικά βιώσιμο και επιπρόσθετα εκπληρώνονται οι όροι και οι προϋποθέσεις που θέτει η ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε., η Τράπεζα αποστέλλει αίτημα για παροχή εγγύησης ή/και επιδότησης επιτοκίου στο Ταμείο Εγγυοδοσίας. Σε περίπτωση που το Ταμείο απαντήσει θετικά στην αίτηση παροχής εγγύησης ή/και επιδότησης επιτοκίου πραγματοποιείται η εκταμίευση του δανείου.

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας αναλαμβάνει την εγγύηση όχι του συνόλου, αλλά μέρους του δανείου. Για το μη εγγυημένο από το Ταμείο ποσό, οι πρόσθετες εξασφαλίσεις καθορίζονται από την Τράπεζα.

Ωστόσο:

Η μόνιμη και μοναδική κατοικία του επιχειρηματία δεν βαρύνεται με προσημείωση ή υποθήκη, όταν το Ταμείο Εγγυοδοσίας παρέχει υπέρ αυτού εγγυήσεις για τραπεζικά δάνεια και εφόσον αυτή δεν είναι προσημειωμένη ή υποθηκευμένη.

Η Τράπεζα δε δύναται να ζητήσει για το μη εγγυημένο από το Ταμείο Εγγυοδοσίας ποσό, εμπράγματα εξασφαλίσεις (υποθήκη ή προσημείωση) που ξεπερνούν το 125% του ποσού αυτού.

Σε περίπτωση που καταγγελθεί η σύμβαση του δανείου, η Τράπεζα θα ακολουθήσει όλες τις νόμιμες διαδικασίες για την είσπραξη των οφειλών. Στο τέλος όλων των διαδικασιών, το Ταμείο Εγγυοδοσίας καταβάλλει στην Τράπεζα το ποσοστό που έχει εγγυηθεί στο ανεξόφλητο υπόλοιπο του δανείου.

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΙΜΕ), ξεκίνησε τη λειτουργία του το Σεπτέμβριο του 2004. Πρόκειται για ένα σημαντικό χρηματοπιστωτικό εργαλείο του οποίου το μετοχικό κεφάλαιο, ύψους 100 εκατ. ευρώ, καλύπτεται εξ ολοκλήρου από τους πόρους του Γ' ΚΠΣ και συγκεκριμένα από το ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα» (ΕΠΑΝ) του υπουργείου Ανάπτυξης. Το ΤΕΜΠΙΜΕ ιδρύθηκε με το νόμο (3066/02) και έχει σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Το Ταμείο καλύπτει με εγγυήσεις τις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων με προσωπικό ως 30 άτομα έναντι των τραπεζών, των εταιρειών leasing, factoring, οι οποίες προκύπτουν από πάσης φύσεως χρηματοπιστωτικές διευκολύνσεις (πιστοδοτήσεις, προεξόφληση απαιτήσεων, χρηματοδοτική μίσθωση). Η ύπαρξη του Ταμείου ενδιαφέρει χιλιάδες μικρές επιχειρήσεις αφού οι εγγυήσεις που παρέχει το Ταμείο κυμαίνονται σε ποσοστό από 40% ως 70% του ύψους της πίστωσης και σε ορισμένες περιπτώσεις (περιοχές Δ' ζώνης του αναπτυξιακού νόμου, περιπτώσεις πυρκαγιάς, πλημμύρας, σεισμού) μπορεί να ανέλθει σε 80%.

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας δεν δίνει λεφτά όπως νομίζει ο περισσότερος κόσμος αλλά ούτε και δάνεια. Αυτό που κάνει είναι να εγγυάται για την κάλυψη μεγάλου μέρους των δανείων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που χορηγούνται από τις τράπεζες, ενώ ταυτόχρονα προσφέρει στην επιχείρηση μια μείωση του επιτοκίου δανεισμού, κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες! Η χρησιμότητα του λοιπόν πολύ σημαντική. Στην πράξη, κατανέμει τους κινδύνους μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου τομέα (επιχειρήσεις, τράπεζες και ΤΕΜΠΙΜΕ).

Βασική προτεραιότητα του Ταμείου, είναι να διευκολύνει την πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην αγορά κεφαλαίων, με περιορισμό των κοινωνικών συνεπειών στην περίπτωση μιας

επιχειρηματικής αποτυχίας. Για το λόγο αυτό το ΤΕΜΠΜΕ απαγορεύει να βαρύνεται με προσημείωση ή υποθήκη, η μόνιμη και μοναδική κατοικία του επιχειρηματία.

Τέσσερα χρόνια μετά την έναρξη της λειτουργίας του, έχουμε καταλήξει στα εξής:

Μη αποτελεσματικό αποδεικνύεται στην πράξη το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ), παρά τις έντονες κυβερνητικές προσπάθειες για την τόνωση του θεσμού. Το ενδιαφέρον που έχει προσελκύσει από τις μικρότερες επιχειρήσεις είναι εξαιρετικά χαμηλό, με αποτέλεσμα να μένουν αναξιοποίητα τα κοινοτικά κονδύλια και τα κεφάλαια που έχει δεσμεύσει το Δημόσιο για την ενίσχυσή τους.

Οι ενέργειες του υπουργείου Ανάπτυξης, που εκφράζονται ακόμη και με την άσκηση πιέσεων στις υπό κρατικό έλεγχο τράπεζες για την αποστολή αιτήσεων στο Ταμείο, δεν είναι αρκετές για να καταστεί δημοφιλής ο θεσμός, ο οποίος έχει ως στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρών επιχειρήσεων στον τραπεζικό δανεισμό.

Σύμφωνα με τα προσωρινά αποτελέσματα του ΤΕΜΠΜΕ, στις 31.12.2004, οι εγκεκριμένες εγγυήσεις ήταν της τάξεως των 250 και σε ποσό περί τα 5,6 εκατ. ευρώ, ενώ το αντίστοιχο ποσό των εγγυημένων δανείων προσεγγίζει τα 10 εκατ. ευρώ. Ο αριθμός των δανείων αυτών είναι πολύ μικρός καθώς οι τράπεζες στο πλαίσιο της λιανικής τραπεζικής χορηγούν πάνω από 5.000 δάνεια τον μήνα προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, έναν κλάδο άκρως ανταγωνιστικό.

Επιπλέον, με την κατάργηση των περιορισμών στην καταναλωτική πίστη, τα προσωπικά δάνεια αποτελούν επίσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις μια πηγή άντλησης κεφαλαίων χωρίς πολλές διαδικασίες και εξασφαλίσεις διαμορφώνοντας το παραπάνω μέγεθος σε πολύ υψηλότερα επίπεδα.

Σύμφωνα με τους τραπεζίτες, η εξέλιξη αυτή είναι κυρίως αποτέλεσμα του ότι ο λόγος σύστασης του Ταμείου Εγγυοδοσίας έχει πλέον ξεπεραστεί. Το Ταμείο Εγγυοδοσίας, εξηγούν, έχει τις ρίζες του στην εποχή που οι ελληνικές τράπεζες απέφευγαν να αναλαμβάνουν κινδύνους χρηματοδοτώντας μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Στόχος του είναι η κάλυψη μέρους του κινδύνου που αναλαμβάνουν οι τράπεζες έτσι ώστε να ενισχυθεί η χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Σήμερα όμως οι τράπεζες από μόνες τους έχουν αναγάγει τη χρηματοδότηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε στρατηγικό στόχο. Δεν υπάρχει λοιπόν η ανάγκη μέτρων εκ μέρους της πολιτείας για να αναλάβουν οι τράπεζες μεγαλύτερο κίνδυνο, υποστηρίζουν οι τραπεζίτες. Ως πρόσθετος λόγος για την αποτυχία του νέου θεσμού αναφέρεται η γραφειοκρατική διαδικασία που επιβαρύνει το λειτουργικό κόστος.

Τα χαμηλό ενδιαφέρον έχει ως αποτέλεσμα τα κεφάλαια του Ταμείου Εγγυοδοσίας που έχουν ως στόχο την ενίσχυση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων να παραμένουν ανενεργά. Για την αξιοποίηση του θεσμού τα πιστωτικά ιδρύματα θεωρούν απαραίτητη την αναθεώρηση της λειτουργίας του Ταμείου Εγγυοδοσίας.

Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών έχει υποβάλει τις προτάσεις της στο υπουργείο Ανάπτυξης για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του θεσμού. Οι τράπεζες θεωρούν ότι ο ρόλος του ΤΕΜΠΜΕ πρέπει να επαναπροσδιοριστεί δεδομένου ότι τα πιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο της επιχειρηματικής τους πολιτικής, χρηματοδοτούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις χωρίς να ζητούν υποχρεωτικά εμπράγματα εξασφαλίσεις, γεγονός που έχει περιορίσει σημαντικά το πεδίο δράσης του Ταμείου.

Ειδικότερα οι τράπεζες προτείνουν το ΤΕΜΠΜΕ να λειτουργεί ως επιτελικό όργανο άσκησης πολιτικής χρηματοδοτήσεων σε κατηγορίες μικρών, πολύ μικρών επιχειρήσεων, οι οποίες είτε δεν emπίπτουν στις επί μέρους πολιτικές χρηματοδοτήσεων των τραπεζών είτε η ενίσχυση της ανάπτυξής τους τυγχάνει στρατηγικής σημασίας για την οικονομία της χώρας.

Στις προτάσεις τους αναφέρουν ότι η υλοποίηση της πολιτικής του ΤΕΜΠΜΕ θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί από την άσκηση εγγυοδοτικού και μόνο ρόλου και σε συμπληρωματική συνεργασία με τις τράπεζες, ενώ το τραπεζικό σύστημα θα πρέπει να αναλάβει αποκλειστικά την άσκηση της ανάληψης πιστωτικού κινδύνου λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια πολιτικής και φερεγγυότητας του Ταμείου. Σε περίπτωση δε που οι τράπεζες δεν τηρούν τα

κριτήρια του Ταμείου, προτείνεται να του παρέχεται το δικαίωμα της διακοπής της συνεργασίας, ακόμη και της μη καταβολής του εγγυημένου ποσού.

«Ο εγγυοδοτικός και ελεγκτικός ρόλος του ΤΕΜΠΜΕ με την παράλληλη εκχώρηση των εγκριτικών διαδικασιών και την απλοποίηση διαδικασιών και δικαιολογητικών, εκτός της επίτευξης ταχύτερης διαδικασίας και μείωσης του λειτουργικού κόστους των τραπεζών, θα δημιουργήσει έναν πιο ευέλικτο οργανισμό με μικρότερο λειτουργικό κόστος όπου το Ταμείο θα μπορεί ένα μέρος του οφέλους να το χρησιμοποιήσει προς ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προγραμμάτων του, όπως π.χ. μείωση της προμήθειας» αναφέρεται στις προτάσεις της ΕΕΤ.

Στο σχέδιο προβλέπεται η συμμετοχή των τραπεζών στην ανάληψη του κινδύνου και για τον λόγο αυτόν προτείνεται η μείωση του ποσοστού της μέγιστης εγγύησης του ΤΕΜΠΜΕ.

Στην επιστολή της η ΕΕΤ σημειώνει ότι το Ταμείο σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης χρηματοδότησης θα ελέγχει την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων της εγγύησής του και εφόσον εφαρμόστηκαν από τις τράπεζες θα πρέπει στην περίπτωση που υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία των πιστούχων ή των εγγυητών να καταβάλλει το 50% του εγγυημένου ποσού άμεσα και το υπόλοιπο 50% μετά την ολοκλήρωση των νομικών διαδικασιών και με ανώτατο χρονικό ορίζοντα τα τρία έτη, ενώ στην περίπτωση που δεν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία να καταβάλλεται άμεσα το 100% της εγγύησης.

Παρ' όλα αυτά, το Ταμείο Εγγυοδοσίας είναι ένα σύστημα που υπηρετεί τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, που βοηθά στην ίδρυση, την ανάπτυξη, την αναδιάρθρωση, τη διεθνοποίηση, την εξαγορά ή τη διαδοχή τους, με τους πλέον ευνοϊκούς όρους. Ένα σύστημα, δηλαδή, που επιτυγχάνει χαμηλό κόστος δανεισμού και ευνοϊκούς όρους αποπληρωμής των δανείων. Αλλά και περιορισμό στις αναγκαιές και μόνο εξασφαλίσεις, από την πλευρά των επιχειρήσεων.

Ένα σύστημα στο οποίο επικρατεί η ορθολογική διαχείριση, και αποτελεί ένα συμπληρωματικό και υποστηρικτικό εργαλείο για το χρηματοπιστωτικό και χρηματοδοτικό σύστημα. Ένα σύστημα, με το οποίο αντιμετωπίζεται αποφασιστικά θετικά και ριζοσπαστικά ένα από τα καίρια προβλήματα των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων που είναι η εξασφάλιση χρηματοδότησης και η διευκόλυνση πρόσβασης στο τραπεζικό σύστημα. Σίγουρα, πάντως, είναι αναγκαίο, όλες οι χώρες να έχουν ένα εγγυοδοτικό σύστημα α) **δυναμικό** και όχι στατικό, β) **ευέλικτο** και όχι γραφειοκρατικό, γ) **παραγωγικό** και όχι αδρανές.

Βασικός στόχος των συστημάτων εγγυοδοσίας είναι η στήριξη των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, ο ρόλος των οποίων αποδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντικός στην καθημερινή λειτουργία της οικονομίας, αλλά και της κοινωνίας γενικότερα.

Πρόσφατα στατιστικά στοιχεία ανακαλύπτουν ότι μέχρι τις αρχές του 2008, είχαν κατατεθεί 6.598 αιτήσεις για χορηγήσεις εγγυήσεων και έχουν εγκριθεί οι 3.392 από αυτές, συνολικού ύψους 147,7 εκατ. Ευρώ.

Με ειδική νομοθετική ρύθμιση, αυξήθηκε το ανώτατο ποσοστό παροχής εγγυήσεων, το οποίο παρέχει το ΤΕΜΠΜΕ από 70% σε 80%. Ο στόχος είναι να μειωθεί ο κίνδυνος για τις τράπεζες, οι οποίες με τη σειρά τους θα δανειοδοτούν ευκολότερα τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις και θα ζητούν λιγότερες εξασφαλίσεις από τους επιχειρηματίες.

Με τις υφιστάμενες εγγυοδοτήσεις υπολογίζεται ότι θα δημιουργηθούν ή θα διατηρηθούν περισσότερες από 8.500 θέσεις εργασίας. Η ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. από την εκκίνησή της παρέχει εγγυήσεις με ανώτατη διάρκεια εγγύησης τα 10 έτη στις επιχειρήσεις που απασχολούν έως 49 άτομα και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών έως 10 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, από το Σεπτέμβριο του 2006 διαχειρίζεται και υλοποιεί τη Δράση 2.10.2 του ΕΠΑΝ, που αφορά στην Επιδότηση Κόστους Δανεισμού των εγγυημένων από την ΤΕΜΠΜΕ επενδυτικών δανείων και χρηματοδοτικών μισθώσεων Leasing).

Συγκεκριμένα, η Δράση 2.10.2 επιδοτεί με τέσσερις (4) μονάδες το κόστος δανεισμού των εγγυημένων από την ΤΕΜΠΜΕ επενδυτικών δανείων στις επιχειρήσεις που απασχολούν έως 20

άτομα και έχουν ετήσιο κύκλο 10 εκατ. ευρώ. Επίσης, επιδοτεί με 10% την καθαρή αξία των παγίων στις χρηματοδοτικές μισθώσεις (Leasing).

Με τον τρόπο αυτό το συνολικό κόστος δανεισμού ενός εγγυημένου δανείου μειώνεται δραστικά, με αποτέλεσμα το εγγυημένο και επιδοτούμενο δάνειο από την ΤΕΜΠΙΜΕ να αποτελεί ελκυστικότερο προϊόν στην ελληνική αγορά. Για παράδειγμα σε ένα επενδυτικό τοκοχρεωλυτικό δάνειο ποσού 200.000 ευρώ με διάρκεια 10 έτη και συνολικό κόστος 8% (επιτόκιο και περιθώριο τράπεζας: 6,4%, εισφορά Ν. 128/78: 0,6%, προμήθεια ΤΕΜΠΙΜΕ: 1%) η επιχείρηση πρέπει να καταβάλει συνολικά 88.795 ευρώ ως κόστος του δανείου, ενώ με την επιδότηση μειώνεται η καταβολή του ποσού αυτού κατά το ήμισυ (44.397 ευρώ) ή άλλως η επιχείρηση κερδίζει 44.397 ευρώ στο συγκεκριμένο παράδειγμα.

Ο θεσμός εγγυοδοσίας αποτελεί μηχανισμό μεγάλης μόχλευσης ιδιωτικών πόρων, γι' αυτόν το λόγο χρησιμοποιείται εδώ και περίπου έναν αιώνα σε άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με βάση το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της ΤΕΜΠΙΜΕ και την πράξη του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ένα (1) ευρώ της ΤΕΜΠΙΜΕ δύναται να προκαλέσει δέκα (10) ευρώ εγγυήσεις, οι οποίες καλύπτουν ετησίως *grosso modo* δεκαπέντε (15) ευρώ δάνεια που ισοδυναμούν με 20 ευρώ επενδύσεις. Επομένως, με ένα (1) ευρώ του μετοχικού κεφαλαίου της ΤΕΜΠΙΜΕ δημιουργούνται εικοσαπλάσιες επενδύσεις.

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί και την εμπειρία των 15 μηνών της επιδότησης του κόστους δανεισμού όπου διαπιστώνεται ότι ένα (1) ευρώ επιδότησης δημιουργεί 4,6 ευρώ εγγυημένα δάνεια και 6,7 ευρώ επενδύσεις, δηλαδή 1 ευρώ επιδότησης του κόστους δανεισμού δημιουργεί επταπλάσιες επενδύσεις. Αντίθετα, στους αναπτυξιακούς νόμους όπου δίδονται επιχορηγήσεις το ένα (1) ευρώ της επιχορήγησης δημιουργεί κατ' ανώτατο δύο ή τρία ευρώ επενδύσεις.

Τα οφέλη από της εγγυήσεις της ΤΕΜΠΙΜΕ στην αύξηση του ΑΕΠ, στα έσοδα του ασφαλιστικού και φορολογικού συστήματος (από τη διατήρηση ή αύξηση των θέσεων εργασίας και τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων), καθώς και στην αύξηση των τραπεζικών δραστηριοτήτων (λόγω της στάθμισης των εγγυημένων δανείων με χαμηλό συντελεστή 20% έως 31-12-2007, 50% από 1-1-2008, ο οποίος αποδεσμεύει εποπτικά κεφάλαια για περαιτέρω χορηγήσεις, οι οποίες δημιουργούν έσοδα και κέρδη για τις τράπεζες και συνεπώς φορολογικά έσοδα για το κράτος), έχουν υπολογιστεί ότι τα ποσοτικά αυτά οφέλη από την ίδρυση και τη λειτουργία της ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε. ανέρχονται έως το τέλος του 2007 και με συντηρητικούς υπολογισμούς σε 32 εκατ. ευρώ.

Απ' αυτά, τα άμεσα έσοδα (φόρος εισοδήματος, μερίσματα, φόρος μισθωτών υπηρεσιών, φόροι αμοιβών Δ.Σ., ασφαλιστικές εισφορές, αντεγγυήσεις, έργα κοινοτικά) ανέρχονται σε 18 εκατ. ευρώ και τα έμμεσα έσοδα (ΦΠΑ επενδύσεων, εισφορά Ν. 128/75, έσοδα από φόρους εγγυημένων δανείων τραπεζών) σε 14 εκατ. ευρώ και αποτελούν περίπου το 38% της καταβληθείσας συνεισφοράς του ελληνικού δημοσίου για την ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε. και την επιδότηση του κόστους δανεισμού.

Σε διάστημα λιγότερο από 8 έτη η ΤΕΜΠΙΜΕ θα έχει δημιουργήσει έσοδα σε παρούσα αξία που θα καλύψουν πλήρως τη συνεισφορά του Ελληνικού Δημοσίου τόσο στο θεσμό εγγυοδοσίας όσο και στη Δράση 2.10.2, ενώ παράλληλα θα διατηρείται ένα υψηλό μετοχικό κεφάλαιο και συνεπώς η διαχρονικότητα της ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε. με τεράστια πολλαπλασιαστικά οφέλη για την ελληνική οικονομία. Αν μάλιστα επιτευχθεί διαχρονικά το ιδανικό μείγμα στο χαρτοφυλάκιο εγγυήσεων της, δηλαδή μέγιστο ποσό εγγυήσεων και ελάχιστες καταπτώσεις / τελικές ζημιές, η ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε. και με όλα τα δεδομένα όπως είναι σήμερα θα παίξει σημαντικότερο ρόλο για τουλάχιστον μισό αιώνα στη δημιουργία, στον εκσυγχρονισμό, στην ανάπτυξη και στη διεθνοποίηση των μικρών και πολύ μικρών ελληνικών επιχειρήσεων.

Επιχειρήσεις της Περιφέρειας έκαναν χρήση του 60% των δανείων που έχουν δοθεί μέχρι σήμερα από το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΙΜΕ) και, από αυτά, το 13% δόθηκε στη Θεσσαλονίκη. Έχει εκτιμηθεί ότι περίπου 550.000 επιχειρήσεις δεν έχουν προσεγγίσει το τραπεζικό σύστημα, γιατί δεν έχουν τις εγγυήσεις που ζητούν οι εμπορικές

τράπεζες και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, το ΤΕΜΠΜΕ αποτελεί σήμερα το πλέον πολύτιμο εργαλείο των επιχειρήσεων αυτών στον σχεδιασμό της αναπτυξιακής τους πορείας.

Οι τράπεζες έχουν σημαντικά οφέλη από το ΤΕΜΠΜΕ, καθώς έχουν τη δυνατότητα να πλασάρουν και άλλα προϊόντα στις επιχειρήσεις που επωφελούνται από το Ταμείο. Μέχρι τώρα, σύμβαση συνεργασίας με το ΤΕΜΠΜΕ έχουν υπογράψει 34 τράπεζες (18 εμπορικές και 16 συνεταιριστικές), ενώ το μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς σε ό,τι αφορά τη χορήγηση δανείων μέσω ΤΕΜΠΜΕ, το έχει η Εμπορική Τράπεζα.

Είναι γεγονός ότι εξαιτίας της κρίσης των αγορών το χρηματοπιστωτικό σύστημα αναγκάζεται να αυξήσει τόσο τα επιτόκια καταθέσεων όσο και τα επιτόκια χορηγήσεων. Η έλλειψη ρευστότητας και η αύξηση των επιτοκίων χορηγήσεων οδηγεί, κάτω από ορισμένες συνθήκες, σε χαμηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης των δανείων. Διότι δυσκολεύει την προσφυγή σε δανεισμό εκείνων κατ' αρχάς των επιχειρήσεων που ενέχουν μεγαλύτερο του μέσου όρου της αγοράς κίνδυνο (πχ. επιχειρήσεις χωρίς επαρκείς εξασφαλίσεις, νέες επιχειρήσεις).

Από την πλευρά των δανειοληπτών η αύξηση των επιτοκίων χορηγήσεων απομακρύνει από το χρηματοπιστωτικό σύστημα υγιείς επιχειρήσεις ή αναστέλλει για κάποια διάρκεια την υλοποίηση επενδύσεων. Η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ λειτουργώντας ως χρηματοδοτικό ίδρυμα και παρέχοντας εγγυήσεις και επιδοτήσεις λειτουργεί ως μέσο αντικυκλικού χαρακτήρα, δηλαδή επεμβαίνει για να καλύψει τα κενά της αγοράς και ταυτόχρονα να περιορίσει την «ύφεση» στη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων. Π.χ: αν η Τράπεζα δώσει ένα δάνειο 100 ευρώ σε μια μικρομεσαία επιχείρηση είναι αναγκασμένη με την τυποποιημένη μέθοδο να δεσμεύσει 6 ευρώ, σύμφωνα με τις διατάξεις της Βασιλείας II.

Αν το ίδιο δάνειο έχει την εγγύηση της ΤΕΜΠΜΕ κατά 70% τότε η Τράπεζα δεσμεύει 4,6 ευρώ, δηλαδή δεσμεύει για εποπτικά κεφάλαια λιγότερα ευρώ (κατά 1,4 ευρώ) και ως εκ τούτου τα μη δεσμευμένα ποσά (1,4 ευρώ) μπορούν να δοθούν για άλλες χρηματοδοτήσεις που θα αυξήσουν τους ρυθμούς ανάπτυξης των δανείων και συγχρόνως θα δημιουργήσουν κάτω από ορισμένες συνθήκες, και επιπλέον κέρδη στις Τράπεζες.

Επιπρόσθετα, η επιδότηση του κόστους δανεισμού μειώνει δραστικά το ύψος των τοκοχρεολυσίων που πληρώνουν οι επιχειρήσεις και συνεπώς αυξάνει αφ' ενός μεν τις πιθανότητες «εύκολης» αποπληρωμής των δανείων, αφετέρου δε την έντονη ζήτηση επιχειρηματικών και επενδυτικών δανείων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΕΜΠΙΜΕ

ΤΕΜΠΙΜΕ 1 04:ΕΓΓΥΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΜΙΚΡΩΝ Η ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 1-04 αφορά τις υπό σύσταση επιχειρήσεις ή τις νέες επιχειρήσεις, δηλαδή αυτές που λειτουργούν στην ελληνική αγορά λιγότερο από 3 έτη οιασδήποτε μορφής (Ατομικές, ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ).

Οι παραπάνω επιχειρήσεις δύνανται να ενταχθούν στο πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 1-04 εφόσον πληρούν τα κάτωθι κριτήρια:

Για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις και για τις επιχειρήσεις που δεν έχουν κλείσει ισολογισμό, σύμφωνα με το επιχειρηματικό τους σχέδιο. Κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας δεν θα απασχολήσουν σε ετήσια βάση περισσότερα από 49 άτομα.

Ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή ο ετήσιος ισολογισμός δεν θα υπερβεί τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας τους τα € 10 εκατ., είναι ανεξάρτητες επιχειρήσεις, δηλαδή δεν ανήκουν κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου σε μία επιχείρηση ή από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών υψηλότερο των € 50 εκατ. ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό υψηλότερο των €43 εκατ.

Για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις και εφόσον έχουν κλείσει ή δημοσιεύσει έναν τουλάχιστον ισολογισμό, απασχολούσαν έως 49 άτομα σε ετήσια βάση για ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας.

Ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή ο ετήσιος ισολογισμός τους, για ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας, δεν ξεπέρασε τα €10 εκατ., είναι ανεξάρτητες επιχειρήσεις, δηλαδή δεν ανήκουν κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου σε μία επιχείρηση ή από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών υψηλότερο των € 50 εκατ. ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό υψηλότερο των €43 εκατ., και δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΕΜΠΙΜΕ 1-04

Η ανώτατη διάρκεια της εγγύησης είναι 10 έτη. Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 1-04 εγγυάται δάνεια από €25.001 έως €250.000.

Το ποσοστό κάλυψης των δανείων κυμαίνεται από 55% έως 60%, ενώ στα μεσομακροπρόθεσμα επενδυτικά δάνεια διάρκειας 3 ετών και άνω και όταν υπάρχει η αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων το ποσοστό κάλυψης είναι 70%.

Για δάνεια έως € 50.000 η ετήσια προμήθεια του ΤΕΜΠΙΜΕ κυμαίνεται από 0,83% έως 1,15% επί του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου με εμπράγματα εξασφαλίσεις και από 1,08% έως 1,40% χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Για δάνεια άνω των € 50.000 η ετήσια προμήθεια αυξάνεται κατά 0,10%, δηλαδή κυμαίνεται από 0,93% έως 1,25% επί του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου με εμπράγματα εξασφαλίσεις και από 1,18% έως 1,50% χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις. Η προμήθεια παραμένει σταθερή σε όλη την διάρκεια του δανείου, εκτός από ειδικές περιπτώσεις ρυθμίσεων δανείων.

ΤΕΜΠΙΜΕ 2-04: ΕΓΓΥΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.

Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 2-04 αφορά τις επιχειρήσεις που λειτουργούν στην ελληνική αγορά 3 έτη κι άνω οιασδήποτε μορφής,(Ατομικές, ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ).

Οι παραπάνω επιχειρήσεις δύνανται να ενταχθούν στο πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 2-04 εφόσον πληρούν τα κάτωθι κριτήρια:

Απασχολούσαν έως και 9 άτομα σε ετήσια βάση και για δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας. Ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή ο ετήσιος ισολογισμός τους, για δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας, δεν ξεπέρασε τα €2 εκατ.

Είναι ανεξάρτητες επιχειρήσεις, δηλαδή δεν ανήκουν κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου σε μία επιχείρηση ή από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών υψηλότερο των €50 εκατ. ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό υψηλότερο των €43 εκατ. και δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. Τα αποτελέσματα προ φόρων ήταν θετικά, τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη, πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΕΜΠΙΜΕ 2-04

Η ανώτατη διάρκεια της εγγύησης είναι 10 έτη. Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 2-04 εγγυάται δάνεια από €25.001 έως €300.000. Το ποσοστό κάλυψης των δανείων κυμαίνεται από 50% έως 55%, ενώ στα μεσομακροπρόθεσμα επενδυτικά δάνεια διάρκειας 3 ετών και άνω και όταν υπάρχει η αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων το ποσοστό κάλυψης είναι 70%.

Για δάνεια έως €50.000 η ετήσια προμήθεια της ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε. κυμαίνεται από 0,75% έως 1,15% επί του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου με εμπράγματα εξασφαλίσεις και από 1,00% έως 1,40% χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Για δάνεια άνω των €50.000 η ετήσια προμήθεια αυξάνεται κατά 0,10%, δηλαδή κυμαίνεται από 0,85% έως 1,25% επί του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου με εμπράγματα εξασφαλίσεις και από 1,10% έως 1,50% χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις. Η προμήθεια παραμένει σταθερή σε όλη την διάρκεια του δανείου, εκτός από ειδικές περιπτώσεις ρυθμίσεων δανείων.

ΤΕΜΠΙΜΕ 3-04: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.

Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 3-04 αφορά τις επιχειρήσεις που λειτουργούν στην ελληνική αγορά 3 έτη κι άνω οιασδήποτε μορφής (Ατομικές, ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ).

Οι παραπάνω επιχειρήσεις δύνανται να ενταχθούν στο πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 3-04 εφόσον πληρούν τα κάτωθι κριτήρια: Απασχολούσαν από 10 έως 49 άτομα σε ετήσια βάση για επί δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας.

Ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή ο ετήσιος ισολογισμός τους, για δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας, δεν ξεπέρασε τα €10 εκατ. και είναι ανεξάρτητες επιχειρήσεις, δηλαδή δεν ανήκουν κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου σε μία επιχείρηση ή από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών υψηλότερο των €50 εκατ. ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό υψηλότερο των €43 εκατ. και δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. Τα αποτελέσματα προ φόρων ήταν θετικά, τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη, πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΕΜΠΙΜΕ 3-04

Η ανώτατη διάρκεια της εγγύησης είναι 10 έτη. Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 3-04 εγγυάται δάνεια από €25.001 έως €400.000. Το ποσοστό κάλυψης των δανείων κυμαίνεται από 45% έως 50%, ενώ στα μεσομακροπρόθεσμα επενδυτικά δάνεια διάρκειας 3 ετών και άνω και όταν υπάρχει η αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων το ποσοστό κάλυψης είναι 70%.

Για δάνεια έως €50.000 η ετήσια προμήθεια της ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε. κυμαίνεται από 0,68% έως 1,15% επί του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου με εμπράγματα εξασφαλίσεις και από 0,93% έως 1,40% χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Για δάνεια άνω των €50.000 η ετήσια προμήθεια αυξάνεται κατά 0,10%, δηλαδή κυμαίνεται από 0,78% έως 1,25% επί του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου με εμπράγματα εξασφαλίσεις και από 1,03% έως 1,50% χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις. Η προμήθεια παραμένει σταθερή σε όλη την διάρκεια του δανείου, εκτός από ειδικές περιπτώσεις ρυθμίσεων δανείων.

ΤΕΜΠΙΜΕ 4-04: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΜΙΚΡΟΔΑΝΕΙΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 4-04 αφορά τις επιχειρήσεις που λειτουργούν στην ελληνική αγορά, οιασδήποτε μορφής (Ατομικές, ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ), είτε είναι υπό σύσταση είτε δραστηριοποιούνται ήδη στην αγορά.

Για να υπαχθούν οι επιχειρήσεις στο πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 4-04, πρέπει να πληρούν τα κάτωθι κριτήρια: Οι υπό σύσταση επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις που δεν έχουν κλείσει ισολογισμό θα απασχολήσουν έως 6 άτομα σε ετήσια βάση κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας τους.

Οι υφιστάμενες επιχειρήσεις απασχολούσαν έως 6 άτομα σε ετήσια βάση για ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας.

Για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις και για τις επιχειρήσεις που δεν έχουν κλείσει ισολογισμό, ο ετήσιος κύκλος εργασιών τους ή ο ετήσιος ισολογισμός τους δεν θα υπερβεί τα €2 εκατ. κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας τους.

Για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις ο ετήσιος κύκλος εργασιών τους ή ο ετήσιος ισολογισμός τους, για ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας δεν ξεπέρασε τα €2 εκατ. είναι ανεξάρτητες επιχειρήσεις, δηλαδή δεν ανήκουν κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου σε μία επιχείρηση ή από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών υψηλότερο των €50 εκατ. ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό υψηλότερο των €43 εκατ. δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο.

Τα αποτελέσματα προ φόρων, όταν πρόκειται για επιχείρηση που λειτουργεί πάνω από 3 έτη, ήταν θετικά τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΕΜΠΙΜΕ 4-04

Οι εγγυήσεις για το πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 4-04 αφορούν :

- βραχυπρόθεσμα δάνεια διάρκειας από 180 έως 540 ημέρες
- μεσομακροπρόθεσμα (μ/μ) δάνεια διάρκειας από 1,5 έως 5 έτη.

Τα μεσομακροπρόθεσμα επενδυτικά δάνεια δύνανται να καλύπτουν μέχρι το 80% της δαπάνης των επενδύσεων. Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 4-04 εγγυάται δάνεια από €10.000 έως €25.000

Το ποσοστό κάλυψης των δανείων κυμαίνεται από 60% έως 65%, ενώ στα μεσομακροπρόθεσμα επενδυτικά δάνεια διάρκειας 1,5 έτους και άνω και όταν υπάρχει η αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων το ποσοστό κάλυψης είναι 70%.

Η ετήσια προμήθεια της ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε. κυμαίνεται από 0,90% έως 1,15% επί του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου με εμπράγματα εξασφαλίσεις και από 1,15% έως 1,40% χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις. Η προμήθεια παραμένει σταθερή σε όλη την διάρκεια του δανείου, εκτός από ειδικές περιπτώσεις ρυθμίσεων δανείων.

ΤΕΜΠΙΜΕ 5-04:ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΓΙΑ ΕΞΑΓΟΡΕΣ, ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ, ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 5-04 αφορά τις επιχειρήσεις οιασδήποτε μορφής (Ατομική, ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ), οι οποίες λειτουργούν στην ελληνική αγορά τουλάχιστον 2 έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας, επιθυμούν να προβούν σε μία ενέργεια εξαγοράς, συγχώνευσης, μεταβίβασης και εφόσον πληρούν τα κάτωθι κριτήρια: Απασχολούσαν έως 49 άτομα σε ετήσια βάση για ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας.

Ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή ο ετήσιος ισολογισμός τους, για ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας, δεν ξεπέρασε τα €10 εκατ.

Είναι ανεξάρτητες επιχειρήσεις, δηλαδή δεν ανήκουν κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου σε μία επιχείρηση ή από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών υψηλότερο των €50 εκατ. ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό υψηλότερο των €43 εκατ. Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο.

Επιπλέον, σε ότι αφορά στις ενέργειες εξαγοράς ή συγχώνευσης: οι εξαγοράζουσες επιχειρήσεις να λειτουργούν τουλάχιστον τρία (3) έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας και τα

αποτελέσματα προ φόρων της εξαγοράζουσας επιχείρησης να είναι θετικά, τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη, πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΕΜΠΙΜΕ 5-04

Η ανώτατη διάρκεια της εγγύησης είναι 10 έτη. Οι εγγυήσεις για το πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 5-04 αφορούν όλες τις μορφές δανείων (βραχυπρόθεσμα, μεσομακροπρόθεσμα) που έχουν τακτή ημερομηνία λήξης και συγκεκριμένο ποσό.

Όταν πρόκειται για επενδύσεις, τα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια δύνανται να καλύπτουν μέχρι το 80% της συνολικής δαπάνης των επενδύσεων.

Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 5-04 εγγυάται δάνεια από €25.001 έως €400.000.

Το ποσοστό κάλυψης των δανείων κυμαίνεται από 50% έως 55%.

Για δάνεια έως €50.000 η ετήσια προμήθεια της ΤΕΜΠΙΜΕ Α.Ε. κυμαίνεται από 0,75% έως 0,93% επί του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου με εμπράγματα εξασφαλίσεις και από 1,00% έως 1,18% χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις. Για δάνεια άνω των €50.000 η ετήσια προμήθεια αυξάνεται κατά 0,10%, δηλαδή κυμαίνεται από 0,85% έως 1,03% επί του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου με εμπράγματα εξασφαλίσεις και από 1,10% έως 1,28% χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις. Η προμήθεια παραμένει σταθερή σε όλη την διάρκεια του δανείου, εκτός από ειδικές περιπτώσεις ρυθμίσεων δανείων.

ΤΕΜΠΙΜΕ 6-06: ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ (LEASING) ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 6-06 αφορά τις επιχειρήσεις που λειτουργούν στην ελληνική αγορά, οιασδήποτε μορφής (Ατομικές, ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ), υπό σύσταση, νεοϊδρυόμενες και υφιστάμενες. Για να υπαχθούν οι επιχειρήσεις στο πρόγραμμα ΤΕΜΠΙΜΕ 6-06 πρέπει να πληρούν τα κάτωθι κριτήρια:

Οι υπό σύσταση επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις που δεν έχουν κλείσει ισολογισμό θα απασχολήσουν έως 49 άτομα σε ετήσια βάση κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας τους.

Οι υφιστάμενες επιχειρήσεις απασχολούσαν έως 49 άτομα σε ετήσια βάση για ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας.

Για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις και για τις επιχειρήσεις που δεν έχουν κλείσει ισολογισμό, ο ετήσιος κύκλος εργασιών τους ή ο ετήσιος ισολογισμός τους δεν θα υπερβεί τα €10 εκατ. κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας τους.

Για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις ο ετήσιος κύκλος εργασιών τους ή ο ετήσιος ισολογισμός τους, για ένα ή δύο διαδοχικά έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας δεν ξεπέρασε τα €10 εκατ.

Τα αποτελέσματα προ φόρων, όταν πρόκειται για επιχείρηση που λειτουργεί πάνω από 3 έτη, ήταν θετικά τουλάχιστον σε ένα από τα δύο τελευταία έτη πριν το έτος της αίτησης εγγυοδοσίας.

Είναι ανεξάρτητες επιχειρήσεις, δηλαδή δεν ανήκουν κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου σε μία επιχείρηση ή από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερους από 250 εργαζόμενους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών υψηλότερο των €50 εκατ. ή ετήσιο συνολικό ισολογισμό υψηλότερο των €43 εκατ.

Δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΕΜΠΙΜΕ 6-06

Η ανώτατη διάρκεια της εγγύησης είναι 10 έτη

Οι εγγυήσεις για το Πρόγραμμα 6-06 αφορούν όλες τις μορφές χρηματοδοτικής μίσθωσης, ανεξαρτήτως διάρκειας, που προβλέπουν όμως ρήτρα εξαγοράς. Δεν είναι επιλέξιμες:

- οι χρηματοδοτικές μισθώσεις με τη μορφή πώλησης / επανεκμίσθωσης (Sale and Lease Back)

- χρηματοδοτικές μισθώσεις που αφορούν στη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή άλλες τρέχουσες δαπάνες που συνδέονται με εξαγωγική δραστηριότητα.

Οι εγγυήσεις για το Πρόγραμμα 6-06 αφορούν εξοπλισμό και μηχανήματα, επαγγελματικά ακίνητα και επαγγελματικά αυτοκίνητα. Δεν αφορούν οικόπεδα.

Το πρόγραμμα ΤΕΜΠΜΕ 6-06 εγγυάται χρηματοδοτικές μισθώσεις Καθαρής Αγοραίας Αξίας από €10.000 έως €400.000. Το ποσοστό κάλυψης των χρηματοδοτικών μισθώσεων είναι 70% στις εγγυημένες από την ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ μεσομακροπρόθεσμες χρηματοδοτικές μισθώσεις Καθαρής Αγοραίας Αξίας από €10.000 έως €400.000, όταν καλύπτονται από αντεγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, στο πλαίσιο του Πολυετούς Προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Επιχείρηση και το Επιχειρείν, ιδίως για τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (2001-2006).

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις το ποσοστό κάλυψης των χρηματοδοτικών μισθώσεων είναι 65%. Η ετήσια προμήθεια της ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. έχει ως εξής:

Για συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης διάρκειας έως και 3 έτη το ποσοστό προμήθειας ανέρχεται σε 0,5% ετησίως επί της Καθαρής Αγοραίας Αξίας (Κ.Α.Α.)

Για συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης διάρκειας άνω των 3 και έως και 5 έτη το ποσοστό προμήθειας ανέρχεται σε 0,6% ετησίως επί της Καθαρής Αγοραίας Αξίας (Κ.Α.Α.)

Για συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης διάρκειας άνω των 5 ετών το ποσοστό προμήθειας ανέρχεται σε 0,7% ετησίως επί της Καθαρής Αγοραίας Αξίας (Κ.Α.Α.).

Από τα προγράμματα ΤΕΜΠΜΕ αποκλείονται:

- τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης 1^{ου} και 2^{ου} βαθμού, οι Δημοτικές Επιχειρήσεις και Δημόσιες Επιχειρήσεις, οι Δημόσιοι Οργανισμοί.
- οι Επιχειρήσεις του Χρηματοπιστωτικού και Χρηματοοικονομικού Τομέα (Τράπεζες, Εταιρείες Venture Capital, ΕΚΕΣ, Εταιρείες Leasing, Εταιρείες Factoring, Ασφαλιστικές Εταιρείες, ΑΕΔΑΚ, ΑΕΕΧ, ΕΛΔΕ κλπ).
- τα Νομικά Πρόσωπα ή Ενώσεις Προσώπων ή Εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (σωματεία, σύλλογοι, όμιλοι κλπ.).

Επίσης αποκλείονται :

- προβληματικές επιχειρήσεις
- επιχειρήσεις στις οποίες κατά τον χρόνο υποβολής και εξέτασης της αίτησής τους έχουν επιβληθεί κυρώσεις για παράβαση Κοινοτικών Κανονισμών ή Εθνικής Νομοθεσίας.
- επιχειρήσεις που έχουν ενταχθεί σε προγράμματα Γ' ΚΠΣ και Δ' ΚΠΣ με το καθεστώς de minimis και έχουν λάβει τα τρία τελευταία έτη ή θα λάβουν εντός των τριών προσηχών ετών, συμπεριλαμβανομένου στην τριετία και στις δύο περιπτώσεις του έτους της αίτησης συνολική επιχορήγηση μεγαλύτερη του ποσού των €200.000 με εξαίρεση τις επιχειρήσεις του τομέα των οδικών μεταφορών όπου το αντίστοιχο ποσό είναι €100.000 σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό της Επιτροπής (ΕΚ 1998/2006).
- Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- Επιχειρήσεις που ασχολούνται με την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων όπως απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι της συνθήκης
- Επιχειρήσεις που αποκτούν οχήματα οδικών εμπορευματικών μεταφορών και οι οποίες εκτελούν οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων
- Δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές, δηλαδή ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και τη λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που συνδέονται με την εξαγωγική δραστηριότητα.

Βασικά χαρακτηριστικά του θεσμού της εγγυοδοσίας είναι:

- η κατανομή του κινδύνου, η συνυπευθυνότητα στον κίνδυνο τριών μερών (ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ, Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, Επιχειρήσεις) και η συγχρηματοδότηση της επένδυσης.

Επομένως, όταν πρόκειται για επενδυτική δαπάνη η Μ.Ε οφείλει να καλύψει με δικά της κεφάλαια ποσοστό 20% της επένδυσης. Στο ύψος της επένδυσης δεν περιλαμβάνεται ο ΦΠΑ. Για να δοθεί το δάνειο και κατ' επέκταση η εγγύηση, ζητείται από τη ΜΕ να προσφέρει διάφορες εξασφαλίσεις (προσωπικές, εμπράγματα).

Στη περίπτωση που η Τράπεζα ζητήσει ως εμπράγματα εξασφαλίσεις, προσημειώσεις ή υποθήκες (σε ακίνητα π.χ.), τότε αυτές οι εξασφαλίσεις δεν μπορούν να υπερβούν το 125% των μη εγγυημένων από την ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ δανείων. Για παράδειγμα σε ένα δάνειο € 100.000 και με ποσοστό κάλυψης του κατά 50% από την ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ, η Τράπεζα δεν μπορεί να ζητήσει προσημείωση ή υποθήκη υψηλότερου ποσού από €62.500 ($100.000 * 0,50 = 50.000$, $50.000 * 1,25 = 62.500$)

Βασική επιδίωξη της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ είναι η παροχή εγγυήσεων σε ΜΕ που δεν έχουν επαρκείς εξασφαλίσεις, αλλά είναι υγιείς, ελπιδοφόρες, οικονομικά βιώσιμες. Δηλαδή, η αγορά - στόχος της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ είναι οι επιχειρήσεις που θα προσφέρουν μεν εξασφαλίσεις, αλλά κατώτερες του 100% ενός δανείου. Αν η ΜΕ αδυνατεί να προσφέρει οποιαδήποτε εξασφάλιση, είναι δύσκολο για την Τράπεζα να προχωρήσει στην παροχή επιχειρηματικού δανείου.

Αντίθετα, αν η ΜΕ προσφέρει έστω και ελάχιστες εξασφαλίσεις καλύπτοντας μέρος του κινδύνου, τότε με την συνδρομή και την εγγύηση της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ, η Τράπεζα μπορεί να προχωρήσει στην παροχή του επιχειρηματικού δανείου.

Πάντως η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ από την στιγμή που θα λάβει τον φάκελο από την τράπεζα χωρίς οιαδήποτε εξασφάλιση θα προχωρήσει στην αξιολόγηση του φακέλου και εφόσον βαθμολογηθεί θετικά θα παράσχει την εγγυήσή της.

Η Τράπεζα αξιολογεί, αυτή και μόνο, το αίτημα της υπονήφιας προς δανειοδότηση επιχείρησης, διότι τα στελέχη της Τράπεζας διαθέτουν ειδική εμπειρία και τεχνογνωσία για την αξιολόγηση των επιχειρήσεων. Αν λοιπόν η Τράπεζα κρίνει ελπιδοφόρο και βιώσιμο το επιχειρηματικό σχέδιο, τον επιχειρηματία, την επιχείρηση, δηλαδή αν κρίνει θετικά την αίτηση, τότε μπορεί να αποστείλει αυτή στην ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ. Αν όμως με τα κριτήρια αξιολόγησής της, η Τράπεζα κρίνει αρνητικά την αίτηση της ΜΕ, τότε είναι αδύνατη η επέμβαση της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ.

Η εγγύηση της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ δίνεται σύμφωνα με τους γενικούς και ειδικούς όρους που ορίζονται τόσο στη Σύμβαση Πίστωσης που υπογράφεται από την Τράπεζα και την ΜΕ, όσο και στην Εγγυητική Πράξη που υπογράφεται και από τις τρεις πλευρές. Η ΜΕ οφείλει να τηρεί τόσο τους όρους αποπληρωμής της πίστωσης, όσο και τους όρους που θέτει το Ταμείο, για την καταβολή της προμήθειας της εγγύησης.

Επίσης, η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθώς και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο έχουν δικαίωμα διεξαγωγής λογιστικού ελέγχου των ΜΕ για τις οποίες έχει εγγυηθεί η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ ή ανάθεσης του εν λόγω έργου σε τρίτους.

Σε περίπτωση που η ΜΕ δεν μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της και η Τράπεζα καταγγέλλει τη σύμβαση της πίστωσης, τότε η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ:

α) δύναται, σε ελάχιστες περιπτώσεις, να παραιτηθεί της ένστασης διζήσεως, δηλαδή να αποδεχτεί την ανεξόφλητη οφειλή του δανείου, κατά την ημέρα καταγγελίας της Σύμβασης Πίστωσης και να αποπληρώσει την ποσοστιαία συμμετοχή της.

β) αν δεν παραιτηθεί της ένστασης διζήσεως, που είναι και ο κανόνας, τότε η Τράπεζα πρέπει πρώτα να ακολουθήσει όλες τις νόμιμες και δικαστικές διαδικασίες για την είσπραξη των οφειλών της ΜΕ και εφόσον υπάρχουν εμπράγματα ή άλλες εξασφαλίσεις.

Αν και μετά την εξάντληση των μέσων αυτών παραμένει κάποιο ανεξόφλητο υπόλοιπο, τότε η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ, σύμφωνα με το Νόμο, καλύπτει αυτό το υπόλοιπο κατά το ποσοστό που έχει εγγυηθεί, πλέον των μη καταβληθέντων τόκων αυτού, μέχρι 18 μήνες κατ' ανώτατο όριο.

Οι όροι του δανείου μπορεί να τροποποιηθούν, αν χρειαστεί, αλλά πάντα με τη σύμφωνη γνώμη της ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ.

Η ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ δεν μπορεί να εγγυηθεί δάνειο που θα χρησιμοποιηθεί για την αποπληρωμή άλλου μη εγγυημένου δανείου, στο ίδιο πιστωτικό ίδρυμα.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΟΛΟΣΙΑΣ Μ.Μ.Ε.

Για την ισχυροποίηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι απαραίτητη η ύπαρξη διάφορων Οργανισμών υποστηρίξεως τους και εγγυοδοσίας τους.

Επιγραμματικά αναφέρουμε τους εξής:

EOMMEX

Είναι ο μοναδικός κρατικός φορέας με μακρά πορεία που είναι επιφορτισμένος με την υποστήριξη της πολιτικής για τους ΜΜΕ και την υλοποίηση προγραμμάτων στήριξης των μικρών επιχειρήσεων

Ο EOMMEX με την πολυετή εμπειρία και τον σημαντικό αριθμό ικανών και έμπειρων επιστημόνων που διαθέτει, την ειδική γνώση των προβλημάτων και αναγκών των Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων και το ισχυρό δίκτυο συνεργασιών σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο που έχει αναπτύξει, σε συνδυασμό με την σημαντική τεχνογνωσία στον σχεδιασμό, υλοποίηση και διαχείριση πολιτικών και προγραμμάτων στήριξης των ΜΜΕ και ΠΜΕ, οριοθετεί τον ρόλο του στους εξής άξονες:

- Σύμβουλος του Υπουργείου Ανάπτυξης
- Φορέας υλοποίησης δράσεων υπέρ των ΜΜΕ
- Επιτελικός Δημόσιος Οργανισμός για τις ΜΜΕ

που εξειδικεύονται στις παρακάτω δράσεις:

- Λειτουργία του Παρατηρητηρίου για τις ΜΜΕ
- Συντονισμό υποστηρικτικών λειτουργιών ΜΜΕ
- Συστηματική έρευνα και αξιολόγηση των δεδομένων και των τάσεων των ΜΜΕ
- Σχεδιασμό και προώθηση μέτρων και δράσεων υπέρ των ΜΜΕ
- Σχεδιασμό και προώθηση μέτρων και δράσεων υπέρ των ΜΜΕ
- Σχεδιασμό και προώθηση δράσεων βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος
- Ανάπτυξη δομών και μηχανισμών πληροφόρησης
- Ανάπτυξη και στήριξη της επιχειρηματικότητας
- Ανάπτυξη και στήριξη της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ (ΟΑΕΠ)

Ο Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (Ο.Α.Ε.Π.) συστήθηκε με το [Ν.1796/88](#), είναι αυτόνομος μη κερδοσκοπικός Οργανισμός με τη μορφή Ν.Π.Ι.Δ, διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο, εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, ενώ το Εγγυοδοτικό του Κεφάλαιο ανέρχεται σήμερα σε 1,47 δις ευρώ.

Ο ΟΑΕΠ ασφαλίζει, έναντι εμπορικών και πολιτικών κινδύνων μη πληρωμής, τις εξαγωγικές πιστώσεις που παρέχουν οι Έλληνες εξαγωγείς σε πελάτες του εξωτερικού για την πώληση προϊόντων, υπηρεσιών, ή ακόμα κατασκευής τεχνικών έργων. Ο ΟΑΕΠ ασφαλίζει επίσης, έναντι πολιτικών κινδύνων, τις επενδύσεις που πραγματοποιούν Έλληνες επιχειρηματίες στο εξωτερικό. Ο ΟΑΕΠ συμβάλει αποτελεσματικά στην αύξηση της "εξωστρέφειας" της Ελληνικής Οικονομίας.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Το [Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων \(ETE\)](#) είναι χρηματοδοτικός οργανισμός, ο οποίος ιδρύθηκε ως κοινοπραξία της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό την εκπροσώπηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, ιδιωτικών και δημοσίων, από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Στόχος του ΕΤΕ είναι η υποστήριξη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης με την προώθηση βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων επενδύσεων σε δυο ουσιαστικά πεδία ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας, τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα (TENs) και τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις.

Το ΕΤΕ δεν δανείζει χρήματα ούτε χορηγεί επιδοτήσεις ή επιχορηγήσεις, όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, προσφέρει όμως εγγυήσεις επί επενδυτικών δανείων και χρηματοδοτεί κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου.

Η βοήθεια δίδεται για τη χρηματοδότηση ευρωπαϊκών έργων υποδομής υπό τη μορφή άμεσων εγγυήσεων για πιστωτικά χρέη στους εξής τομείς:

- Τηλεπικοινωνίες
- Μεταφορές
- Ενέργεια
- Ανάπτυξη των ΜΜΕ

Το ΕΤΕ συνδράμει, επίσης, στην ανάπτυξη μικρότερων επιχειρήσεων με την παροχή εγγυήσεων για πιστωτικά χρέη σ' ένα πλήθος χρηματοπιστωτικών ενδιαμέσων. Η παροχή εγγυήσεων από το ΕΤΕ πραγματοποιείται βάσει του εμπορικού κριτηρίου και μόνο ως συμπλήρωμα του τραπεζικού τομέα, με τον οποίον μοιράζεται τον χρηματοδοτικό κίνδυνο.

Τα πιστωτικά ιδρύματα που δρουν ως ενδιάμεσοι κατανέμουν τα κεφάλαια στα σχετικά έργα με τόκο 20% σύμφωνα με την ιδιότητα του ΕΤΕ ως Πολυμερούς Τράπεζας Ανάπτυξης, βάσει της οδηγίας της ΕΕ για το ποσοστό φερεγγυότητας. Επιπροσθέτως, γίνονται επενδύσεις σε εξειδικευμένα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου, τα οποία προσφέρουν κοινές μετοχές και άλλες μορφές συμμετοχικού κεφαλαίου στις ΜΜΕ.

Όλες οι δραστηριότητες του ΕΤΕ γίνονται με βάση τα εμπορικά κριτήρια και την προσδοκία ότι η ανταπόδοση θα ευθυγραμμίζεται με το προφίλ της επένδυσης.

Το ΕΤΕ διαθέτει Εποπτικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από επτά μέλη, εκ των οποίων δύο εκπροσωπούν την Επιτροπή, τρία μέλη την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και δύο μέλη τα

χρηματοδοτικά ιδρύματα των κρατών μελών. Η διαχείριση του Ταμείου πραγματοποιείται από τριμελή Χρηματοδοτική Επιτροπή, με τριμερή εκπροσώπηση.

Οι ειδικότεροι στόχοι του ΕΤΕ στον τομέα των ΜΜΕ είναι:

- η στήριξη της ανάπτυξης των ΜΜΕ
- η δραστηριοποίηση σε πανευρωπαϊκό επίπεδο
- η παροχή χαρτοφυλακίου εγγυήσεων σε ενδιαμέσους που ασχολούνται με τη χρηματοδότηση των ΜΜΕ (τράπεζες, εταιρίες leasing, εγγυητικά ιδρύματα)
- η εφαρμογή κανόνων συμμετοχής στον κίνδυνο
- η δημιουργία εγγυητικών προϊόντων που μειώνουν την έκθεση των ενδιαμέσων στον επιχειρηματικό κίνδυνο
- η τιμολόγηση των εγγυητικών δραστηριοτήτων βάσει του βαθμού έκθεσης στον επιχειρηματικό κίνδυνο

Στον τομέα των ΜΜΕ, το Ταμείο έχει αναπτύξει διάφορους τύπους εγγυητικών προϊόντων, όπως:

- ασφάλιση πιστώσεων
- εγγυήσεις για δάνεια χορηγούμενα από φορείς ειδικευμένους στη χρηματοδότηση ΜΜΕ
- εγγυήσεις για ακάλυπτα δάνεια και δάνεια χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις
- εγγυήσεις χρεωγραφοποιημένων περιουσιακών στοιχείων
- συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο εταιριών παροχής επιχειρηματικών κεφαλαίων (venture capital)

Το ΕΤΕ, εκτός από την παροχή εγγυήσεων με ίδια ανάληψη του κινδύνου, διαχειρίζεται εγγυητικές διευκολύνσεις και εκ μέρους τρίτων. Οι συναλλαγές περιλαμβάνουν:

- ασφάλιση της πίστωσης
- αντεγγυήσεις
- βελτίωση της πίστωσης

Προϋποθέσεις για την κάλυψη από το ΕΤΕ:

Τα κεφάλαια θα πρέπει να προορίζονται για τη χρηματοδότηση επενδύσεων και όχι κεφαλαίου κινήσεως, να έχουν ελάχιστη διάρκεια 3 ετών και να μην υπερβαίνουν σε εθνικό νόμισμα το ισότιμο του 1 εκ. Ευρώ.

Το ΕΤΕ παρέχει εγγύηση του επιλέξιμου δανείου ύψους 50%. Η εγγύηση παρέχεται προς τον συμμετέχοντα χρηματοπιστωτικό φορέα.

Τα πλεονεκτήματα της παροχής εγγυήσεων στα πλαίσια του ειδικού αυτού προγράμματος συνίστανται στο γεγονός ότι:

- για την εγγύηση του Ταμείου δε χρεώνεται προμήθεια ούτε στη μεσολαβούσα τράπεζα ούτε στον δανειζόμενο
- για τις ΜΜΕ, οι εγγυήσεις συνήθως συνοδεύονται από ειδικά χρηματοπιστωτικά οφέλη (κυρίως επιδοτήσεις επιτοκίου).

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΕΓΓΥΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΧΩΡΑ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ		ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ
ΕΛΛΑΔΑ	TEMPIE		0,68%-1,24% επί του υπολοίπου του δανείου
ΓΑΛΛΙΑ	SOFARIS		0,6%-0,95% επί του υπολοίπου του δανείου
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	Small Firms Loans Guarantee Scheme (SFLGS)		2% επί του υπολοίπου του δανείου
ΔΑΝΙΑ	Vaekstfonde-Vaekstaution		Για τα δύο πρώτα έτη είναι 3%, ενώ για την υπόλοιπη διάρκεια γίνεται 1,5%
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	FINNVERA (Micro-enterprise guarantee)		2% επί της εγγύησης και έξοδα από 0,4% -2%
ΤΣΕΧΙΑ	The Czech-Moravian Guarantee and Development Bank, a.s., (CMZRB)		1,5% επί του υπολοίπου της εγγύησης, 0,75% για βραχυπρόθεσμα
Η.Π.Α.	SBA	Basic 7 (a)	Για δάνεια έως € 120.000, είναι 1% επί της εγγύησης. Άνω των € 120.000 και έως € 57.000, είναι 2,5%. Για δάνεια άνω των € 570.000, είναι 3,5%. Επίσης χρεώνεται διαχειριστικό έξοδο 0,25% επί του υπολοίπου του δανείου.
		Micro loans	Ανάλογα την κάθε περίπτωση
ΤΑΙΒΑΝ	Small & Medium Business Credit Guarantee Fund (SMBCGF)		0,75% επί του υπολοίπου του δανείου
ΤΟΥΡΚΙΑ	Credit Guarantee Fund (CGF)		3% και για τις εγγρητικές επιστολές 2%
ΚΟΡΕΑ	Korea Guarantee Fund		0,5% - 2% επί της εγγύησης για βραχυπρόθεσμα δάνεια, 0,7%-2,2% επί της εγγύησης για μ/μ δάνεια
ΙΝΔΙΑ	Credit Guarantee Fund Trust for Small Industries (CGTSI)		2,5% εφάπαξ για μη εξασφαλισμένα δάνεια +1% έξοδα, επί του υπολοίπου του δανείου

SMALL FIRMS LOANS GUARANTEE SCHEME (SFLGS)

Στην οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου, εισήχθη από το Υπουργείο Εμπορίου & Βιομηχανίας το 1981 με σκοπό τη χρηματοδότηση μικρών εταιρειών. Ουσιαστικά, παρέχει εγγύηση στις Τράπεζες και άλλα οικονομικά όργανα, έτσι ώστε οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις να λάβουν δανειοδότηση, λόγω έλλειψης ασφάλειας.

Η SFLGS είναι μια εγγύηση που ανέλαβε η κυβέρνηση σε τραπεζικό δανεισμό κατά της αθέτησης υποχρέωσης του δανειολήπτη για ποσά μεταξύ £ 5000 και £ 250000.

Απευθύνεται στις ήδη καθιερωμένες επιχειρήσεις και υποστηρίζει τις τοπικές επιχειρήσεις υπηρεσιών, κυρίως λιανικών υπηρεσιών.

Η ενδιαφερόμενη επιχείρηση προς χρηματοδότηση, δεν υπερβαίνει τους 200 εργαζομένους. Προτιμώνται οι εμπορικές ατομικές επιχειρήσεις, οι συνεταιρισμοί, οι εταιρίες δικαιόχρησης, συνεταιρισμοί και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης. Ο κύκλος εργασιών λαμβάνεται επίσης υπόψη κατά τον καθορισμό της επιλεξιμότητας. Από τον Απρίλιο του 2003, οι μη μεταποιητικές επιχειρήσεις πρέπει να έχουν ένα κύκλο εργασιών μικρότερο των £ 3 εκατ. ευρώ ενώ οι μεταποιητικές επιχειρήσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα £ 5 εκατ. ευρώ.

Τα δάνεια δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να εξαγοραστούν οι μετοχές της εταιρίας, για να εξαγοραστούν τα μέλη μιας εταιρικής σχέσης, που αντικαθιστούν τα υφιστάμενα δάνεια, για υπεραναλήψεις ή τη χρηματοδότηση της πληρωμής τόκων.

Τα επιτόκια καθορίζονται από το δανειστή λαμβάνοντας υπόψη το επιχειρηματικό ρίσκο σε σχέση με την εγγύηση. Μια ρύθμιση του τέλους μπορεί να χρεωθεί.

Εγγυήσεις μπορούν να καλύψουν δάνεια μεταξύ £ 5000 και £ 250000 για κάθε ένα δανειολήπτη. Τα δάνεια μπορούν να γίνουν μόνο σε πολλαπλάσια των £ 500, και για τις επιχειρήσεις που είναι σε διαπραγμάτευση για διάστημα μικρότερο των δύο ετών κατά τη στιγμή της αίτησης θα πρέπει να περιορίζεται στις £ 100.000.

Ένας δανειολήπτης μπορεί να έχει περισσότερα του ενός δανείου μέχρι του ισχύοντος ανώτατου ορίου. Από τον Απρίλιο του 2003, όλα τα δάνεια είναι εγγυημένα. Μόλις το μεγαλύτερο μέρος του δανείου έχει αποπληρωθεί, οι δανειολήπτες δεν θα δικαιούνται περαιτέρω δανεισμό βάσει του συστήματος, ακόμη και αν έχουν εξοφλήσει το δάνειό τους, εκτός εάν το ενδιαφέρον τους για την επιχείρηση που έλαβε το δάνειο ήταν λιγότερο από το 20% (10% πριν από την Σεπτεμβρίου 1996).

Βάσει των νέων κανόνων από τον Απρίλιο του 2003, οι δανειολήπτες καλούνται να πληρώσουν στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας πριμοδότηση των 2,0% ετησίως για το ανεξόφλητο υπόλοιπο του δανείου σε αντάλλαγμα για την εγγύηση. Επίσης, από τον Απρίλιο του 2003, το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας εγγυάται το 75% του οφειλόμενου ποσού, λόγω του δανειστή. Αυτό θα πρέπει να καταβληθεί στον δανειστή, αν ο δανειολήπτης αδυνατεί να εξοφλήσει.

Υπάρχει και η δυνατότητα χρηματοδότησης με τμηματικές εκταμιεύσεις. Περιορισμός, οι τμηματικές εκταμιεύσεις να μην ξεπερνούν τις τέσσερις με ελάχιστο ποσό εκταμίευσης το 10% του συνολικού ποσού.

Επίσης, η ολική χρηματοδότηση να έχει χρησιμοποιηθεί μέσα σε δύο έτη. Ο δανειζόμενος, υποχρεούται κάθε τρεις μήνες να προσκομίζει οικονομικά στοιχεία της επιχείρησής του

Αν και ο θεσμός λειτουργεί από το 1981, μέχρι σήμερα έχει υποβληθεί σε διάφορες αλλαγές. Τώρα διανύουμε την έκτη φάση, η οποία περιλαμβάνει τα εξής νέα στοιχεία:

- εισαγωγή εγγύησης 85% για τις καθιερωμένες εμπορικές επιχειρήσεις με ζωή πάνω από 2 έτη
- εφαρμογή ασφαλιστρου σε ολόκληρο το ποσό του δανείου
- εισαγωγή ενός διαφορετικού ασφαλιστρου για τα δάνεια με σταθερό επιτόκιο της τάξης του 0,50%, ενώ για τα κυμαινόμενα επιτόκια, ποσοστό 1,50%

- αφαίρεση της λιανικής πολιτικής λίγο διάστημα πριν από την έναρξη της έκτης φάσης.
Μετά από στατιστική έρευνα σχετικά με τη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω του θεσμού SFLGS, ανακαλύπτουμε τα εξής:

- 53% των εταιριών χρησιμοποιούν τη χρηματοδότηση για να αναπτύξουν ένα νέο προϊόν ή μια νέα υπηρεσία
- 64% για να επεκτείνουν την επιχείρηση (υποκατάστημα)
- 25% για ν' αναπτύξουν μια νέα διαδικασία και
- 32% για να εισάγουν μια νέα τεχνολογία αιχμής τομέα.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΡΑΙΑΣ

Η ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΤΟΥ Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε.

Η ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας, όπως είναι γνωστό, βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις και σε νεοσύστατες επιχειρήσεις που ευελπιστούν να αναπτυχθούν.

Κατά κανόνα οι προαναφερόμενες επιχειρήσεις έχουν χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα . Οι κυριότεροι λόγοι είναι οι εξής:

- Δεν διαθέτουν ισχυρές καλύψεις προκειμένου να δανειοδοτηθούν π.χ. ρευστά διαθέσιμα ή ομόλογα που θα μπορούσαν να δεσμεύσουν για να δανειοδοτηθούν, ή μεταχρονολογημένες επιταγές αξιόπιστων πελατών τους που θα μπορούσαν να τις ενεχυριάσουν για να λάβουν έμμεσα χορήγηση δανείου.(οι επιχειρήσεις της Ελλάδας και της Ιταλίας έχουν τη δυνατότητα να κάνουν χρήση των μεταχρονολογημένων επιταγών).
- Δεν διαθέτουν ισχυρές εξασφαλίσεις π.χ. α) προσωπικές εγγυήσεις των φορέων τους που να έχουν μεγάλη οικονομική επιφάνεια, β) μεγάλη ακίνητη περιουσία που θα μπορούσαν να προσημειώσουν για άμεση χορήγηση δανείων είτε μακροπρόθεσμων (για αγορά παγίων, μηχανολογικού εξοπλισμού) είτε βραχυπρόθεσμων (για κεφάλαιο κίνησης).

Επομένως το ρίσκο για τις Τράπεζες, που είναι κερδοσκοπικοί οργανισμοί, είναι εκ προοιμίου υψηλό και συνεπώς οι μικρές αλλά και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις μη αποδεκτές στη χορήγηση δανείων.

Εδώ ακριβώς «εισβάλλει» το Ταμείο Εγγυοδοσίας και διευκολύνει την πρόσβαση των μικρών επιχειρήσεων στην αγορά κεφαλαίων παρέχοντας εγγυήσεις – αντεγγυήσεις υπέρ των επιχειρήσεων αυτών. Με αυτό τον τρόπο, μεγάλο μέρος του ακάλυπτου ρίσκου των Τραπεζών καλύπτεται και οι Τράπεζες γίνονται πιο «φιλικές» στη χορήγηση δανείων.

Το ρίσκο πλέον επιμερίζεται σε τρεις αποδέκτες: την Τράπεζα, τη μικρομεσαία επιχείρηση και το ΤΕΜΠΜΕ.

Το ρόλο του ΤΕΜΠΜΕ δε μπορεί να το διαδραματίσει σε καμία περίπτωση κάποια ιδιωτική ασφαλιστική εταιρία, διότι είναι και αυτή ακριβώς όπως η Τράπεζα, ένας κερδοσκοπικός οργανισμός, άρα δε μπορεί να παρέχει εγγυήση σε κάτι το οποίο πιθανολογείται σφόδρα ότι θα αποτύχει και θα χάσει τα χρήματά του. Ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι οι εγγυήσεις είναι σωστά τιμολογημένες γιατί ακριβώς δεν υφίσταται. (π.χ. ρευστά διαθέσιμα, ακίνητη περιουσία). Θεωρούμε δηλ. ότι οι εγγυήσεις είναι σωστά τιμολογημένες, αλλά απλά από μια ιδιωτική ασφαλιστική εταιρία θα απορροφηθούν γιατί δεν είναι επαρκής.

Αν σκεφτούμε ότι μια ασφαλιστική εταιρία συνάπτει μια ασφάλεια ζωής σε ένα φυσικό πρόσωπο με γνώμονα να μην πληρώσει ποτέ στον ασφαλισμένο (ή στον νόμιμο κληρονόμο του) το ποσό που υπόσχεται. Γι αυτό ακριβώς το λόγο, ο μελλοντικός ασφαλιζόμενος, περνά από διάφορες ιατρικές εξετάσεις που να επικυρώνουν την καλή κατάσταση της υγείας του. Πάντα όμως υπάρχουν και οι έκτακτες περιπτώσεις που θα χρειαστεί η ασφαλιστική εταιρία να τηρήσει την υπόσχεσή της.

Με αυτό ακριβώς το σκεπτικό, λειτουργεί και το Ταμείο Εγγυοδοσίας: εγγυάται για την κάλυψη μεγάλου μέρους των δανείων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που χορηγούνται από τις τράπεζες, ενώ ταυτόχρονα προσφέρει στην επιχείρηση μια μείωση του επιτοκίου δανεισμού, επίσης, διευκολύνει την πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην αγορά κεφαλαίων, με περιορισμό των κοινωνικών συνεπειών στην περίπτωση μιας επιχειρηματικής αποτυχίας.

Επίσης, το ΤΕΜΠΜΕ που είναι ένας κρατικός οργανισμός, αποβλέπει μέσα από την ανάπτυξη της μικρομεσαίας επιχείρησης την αύξηση της απασχόλησης, την αύξηση της κατανάλωσης άρα και την αύξηση της παραγωγής και τελικά την αύξηση του ΑΕΠ. Αναλαμβάνει να εγγυηθεί και το μεγαλύτερο ρίσκο. Μεγαλύτερο credit risk το οποίο δεν θα αναλάμβανε ποτέ

έναν κερδοσκοπικό οργανισμό γιατί ακριβώς ότι αναλαμβάνει έχει σαν γνώμονα μόνο το κέρδος και όχι οτιδήποτε άλλο.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΡΑΙΑ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Όπως και να εξετάσουμε το θέμα, το ερώτημα παραμένει. Ποιά η προστιθέμενη αξία του Ταμείου Εγγυοδοσίας; Ο κρατικός αυτός οργανισμός λειτουργεί σωστά, τηρεί το σκοπό για τον οποίο κάποιοι οραματίστηκαν τη δημιουργία του;

Δύσκολα μπορούμε να πούμε ότι υπάρχει απάντηση που να καλύπτει ακριβώς τον προβληματισμό μας. Ένα είναι σίγουρο!

Το ΤΕΜΠΜΕ έχει περιορισμένους πόρους και δυνατότητες χωρίς να προβλέπει ποσοτώσεις στη διάθεση των κεφαλαίων του, ενώ η παραπομπή της αξιολόγησης των επιχειρηματικών σχεδίων στις τράπεζες, δημιουργεί ερωτηματικά.

Ωστόσο, οι οικονομικές εξελίξεις των τελευταίων ετών όπως:

- η επίτευξη χαμηλού πληθωρισμού
- η ένταξη της χώρας μας στη Ευρωπαϊκή Ένωση
- η δημιουργία συνθηκών σταθερότητας
- η διεύρυνση και η αναβάθμιση του παραγωγικού δυναμικού

συντέλεσαν στη διαμόρφωση πρόσφορων συνθηκών για την επιτάχυνση της αναπτυξιακής πορείας της χώρας και θετικών εξελίξεων στον τραπεζικό τομέα διαμορφώνοντας τις κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη πιστοδοτικών συνεργασιών με τις ΜΜΕ.

Έτσι, ο ανταγωνισμός στον τραπεζικό τομέα και η μείωση του πληθωρισμού, οδηγούν σε χαμηλότερα επιτόκια και κόστος για τις εγχώριες χρηματοδοτήσεις των επιχειρήσεων. ώμονα μόνο το κέρδος και όχι οτιδήποτε άλλο.